علی اکرم

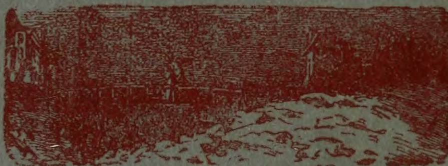
دار الفنون مدرسلرندن

شعر دمتی

برنجی کتاب

— یاورولره —

ایلك تدریسات مکتبلرینه مخصوص :

طابعی :

ابراهیم حلمی

کتابخانهٔ حلمی نومرو ۸۱

استانبول

۱۳٤۱

[اورخانیه مطبعه‌سی]

علی اکرم

دارالفنون مدرسلرندن

شعردمتی

برنجی کتاب

— یاوروله —

ایلك تدریسات مکتبلرینه مخصوص :

دینی ، اخلاقی ، ملی ، اجتماعی ، وطنپرورانه شعرلر ، تربیوی حکایه‌لر ، تغنیلر ، بیلمجه‌لر .

طابعی :

ابراهیم حلمی

کتابخانهٔ حلمی نومرو ۸۱

استانبول

۱۳٤۰

[اورخانیه مطبعه‌سی]

یاورولره

مینی مینی یاوروجقلر ،
شو « دمت » ی سزه ویردم ؛
آلك ، باقك : سزك قادار
سویملیدر ؛ چونکه بنم

یوره‌کمه نازلی نازلی
باقیشلرك معنالری
ایشله‌نجه ... او پك طاتلی ،
پك یوموشاق ادالری ،

او ایپکلی خنده‌لری ،
طوپلار قلبم ؛ صوکرا صارار
دمت یاپار ؛ بوهر بری
کوز ببکی نوری قادار

شعر دمتی

سویملی بر چیچك اولان
« دمت » سزك كندیكزدر.
سزی آلدم بن روحمدن
ینه سزه ویردم ؛ كلیر

سزه طاتلی شعرلرم ،
بونی پك ایی بیلیرم .

لكن كوزه‌ل یاوروجقلر ،
سزدن كوكلم شونی اومار :

شاعری‌ده براز سویك ،
« دمت » سزك ، بن‌ده سزك .

٢٢ اغستوس ٣٤٠ — علی اكرم

بسم الله الرحمن الرحيم

بسم الله الرحمن الرحيم ايله
باشلايالیم اوقومغه ؛ بسمله

هر خيرلی ایشده بزه واجبدر ،
الله آدی هر شیدن اول كلير .

لا اله الا الله محمد رسول الله

هر كون ديرم : لا اله الا الله
محمد رسول الله . بو بنم

اك مقدس وظيفه‌مدر بيليرم :
اسلام دينی دينم الحمد لله .

اسلامك شرطلری

اسلامك شرطلری بشدر :
كلمهٔ شهادت بر ؛

صوم وصلات ، حج وزكات ؛
ايشته بش اولدی . اوكره‌نير

بوبش شرطی هرمسلمان ،
اوكره‌ن ياوروم ؛ اكلا ، ابنان .

« ندیمه » جکك توحیدی

نه بویوکسك اللهم سن ،
بن او کره‌ندم درسلرمدن :

چوجوقلری ، انسانلری ،
یاورولری ، حیوانلری ؛

قارالری ، دریالری ،
سمالری ، دنیالری !

داغی ، طاشی ، قوشی ، قوردی ،
کویی ، شهری ، أوی ، یوردی ؛

اووالری ، اورمانلری ،
صحرالری ، عمانلری ،

هپسنی سن یاراتمشسك !
ماثی کوکلره آتمشسك

بیتمز ، توکنمز عالملر ؛
حضورکده سجده ایده‌ر

سنك میلیونلرله جهان ،
دییه‌رك ای اوولو یزدان !

کیجه کوندوز ، صباح اقشام ،
اوچ یوز میلیون اهل اسلام

« الله اکبر ! » دیر دورور ،
بوسسلر عرشکه اورور .

بن‌ده دیکله یاربی ،
بر کوچوجك ملك کیبی

کوچوك یوره‌کمله بن‌ده
ایدبوییورم سکا سجده !

« الله اکبر » دییورم ،
سکا تحمید ایدییورم .

پك بویوکسك سن اللهم ،
بونی قابماله آکلارم ؛

صوکی یوقدر رحمتکك :
آننه‌می یارادان سنسك !

یا محمد

یا محمد ، بویوك پیغمبریمز ،
بز سنی تاجان أوندن سوەرز.

هرچوجوغك کوچوك قلبی سنکدر ،
معصوم اولان رسول اللهی بیلیر ؛

بز معصومز ، قلبمزله آ کلارز.
سنك دنیا جنتکده بز وارز .

حسنکی ، حسینکی نەقادار
سن سوەردك ؛ ایشته بوتون چوجوقلر

نظرکده اولادیکك أشیدر .
چونکه هپسی اوولو دین قاردشیدر .

دیمك سن‌ده بزی پك چوق سوەرسك ،
بونی بزه ینه بیلدیردك کندك

« هرچوجوق مسلمان دوغار» [١] دییه‌رك .
یامحمد بو سوزیکی اوکره‌نمك

بزه بویوك یوره کیکی بیلدیریر،
هرچوجوغك تمیز روحی سنکدر .

اوولو کعبه‌ك قلبمزده آچیلیر،
یوزمزدن سنك نورك صاچیلیر.

یارسول الله ، بویوکسك سن بویوك ،
بز چوجوقلر بوعالمده پك کوچوك

امتکز، فقط کوکده بیلدیزلر
ناصیل چوقسه دنیاده‌ده او قادار

چوق صبی وار ؛ هربرینك قلبندن
حق دینکك بر بیلدیزی دوغارکن

سنك روحك عرش اعلاده کولر،
اطرافکده اوچار یاورو ملکلر .

[١] مامن مولود الا وقد یولد علی فطرةالاسلام ثم ابواه یهودانه وینصرانه ویمجسانه صدق‌رسول‌الله

سنی البت دها فضله سوەرز
آننەمزدن ، بابامزدن بیله بز.

قرآنکدن سنك سسك دویولور ،
قلبمزه محبتك اویولور.

کوچوك امتکك بویوك روحیسك ،
سکا بوتون چوجوقلر فدا اولسون!

الصلاة والسلام علیك یا رسول‌الله !
الصلاة والسلام علیك یا حبیب الله !

چهار یار کزین

پیغمبر افندیمزك
درت یاری واردر اوکرەنك :

برنجیسی « ابوبکر »
او اك بویوك خلیفەدر .

فضیلت وشرافتی ،
مسلمانلغه خدمتی

آسمانلر قادار عالی ؛
تاریخده یوقدر امثالی.

او کلسه‌یدی دینمز
قالمایاجقدی ، اونی بز

نه‌قدر سوسه‌ك شایاندر ،
« یار غار » اوکا عنواندر.

زماننده مسلمانلر
برچوق مملکت آلدیلر؛

ایکی ییللق خلافتی
یتیشدیردی بوامتی.

نامی «صدیق» شانی اعلی،
رضی‌الله تعالی .

ایکنجی خلیفه « عمر »،
مسلمانلر تقدیس ایدەر

عدالت وعرفانی؛
اسلامیتك شانی

او در دنیایه او کرەدن.
روح آلدی عدالتندن

میلیونلرجه اهل ایمان،
دنیا دولوسی مسلمان!

« فاروق » عنوان شانیدر،
عدالتك سلطانیدر.

ایرانی، مصری او آلدی،
زماننده سایه صالدی

شرق وغربه اسلامیت؛
حضرت عمرە امت

الی‌الابد ایدەر حرمت.
اونی ایدەر تا قیامت

تاریخ آسمانه اعلا ،
رضی‌الله تعالی .

اوچنجی خلیفه « عثمان »
فطرةً پك بویوك انسان؛

« ذی‌النورین » عنوان شانی ،
جمع ایده‌ن اودر قرأنی،

حلم وشفقتله یکتادر،
مجسم نور حیادر.

زماننده افریقاده ،
خراسانده ، قافقاسیاده

فتح اولوندی بر چوق یرلر ،
هنده قادار چکدی لشکر .

قدر وشانی غایت بالا ،
رضی‌الله تعالی .

دردنجی خلیفه « علی » ،
انسانلرك اوا کملی؛

عنوان جلیلی « حیدر »
بویوك انسان ، بویوك عسکر ؛

ألنده قانلی « ذوالفقار » ،
اهل کفری اورور ، قیرار

غزالرده شان آلیردی؛
اونك یانده قالیردی

اك قهرمان دشمن عاجز.
علی‌یی پیغمبریمز

بك چوق سوه‌ردی ، نه‌دولت !
علم وادب، شعر وحکمت

هر سوزنده منجلیدر ،
« باب علم » [۱] اولان علیدر .

اونی مدح ایدییور مولی ،
رضی‌الله تعالی .

[۱] انا مدینة‌العلم وعلی بابها «حدیث شریف»

اللهك نعمتی [١]

....

بولوت ، روزکار ، کونش ، طوپراق
کیجه ، کوندوز چالیشه‌رق

سکا اکمك يتيشديرر؛
سنك ایچون نه‌ذلتدر

او اکمکی چالیشمادن
ییویرمك! بونی انسان

اولان قبول ایتمز اصلا.
قبول ایتسه بیله مولی

اوکا نعمت احسان ایتمز:
قولسز یردن بوغدای بیتمز.

اوی اللهك قانوننه ،
الله نعمت ویرسین سکا.

---

[١] سعدينك مشهور قطعه‌سندن مقتبسدر .

سانجاق

شهیدلرك قانیله
آلدر وطن طوپراغی،
اونك ایچون آل اولمش
تورك قومنك سانجاغی.

قیزیل بر داغ قوینندن
آی یلدیزی آلارق،
یره دوشمش بر بولوت،
اولمش بزه آل بایراق.

آل بایراقده کوردیککك
تورکك خالص اوزیدر،
آی... تاریخك قیلجی،
یلدیز حقك کوزیدر!

دوغمش سكود داغندن ،
هنده قادار يورومش .
حق يولنده دوكديكى
قانلر ارضى بورومش.

سنك ايدى بو عالم
اوولو سانجاق ، حق سانجاق!
اوچ يوز ميليون مسلمان
ينه سنك اولاجق ! !

جمهور رئیسی

بزم بویوك رئیسمز
مصطفی کمال پاشادر ؛
تورکك جمهوریتنی
او یاراتدی ، او یاشادیر .

مصطفی کمال آدینی
دفترك باشنه یازك ،
اونك بویوك سیماسنی
کوچوك قلبکزه قازك !

چوجوقلر ، قلبکز سزك
اللهك کوز ببکیدر ؛
جمهور رئیسنه سرای
چوجوقلرك یوره کیدر .

دییورلردی : تورك ملتی
بیتدی ، کیتدی ؛ تورك وطنی
پارچالاندی ؛ بو کون ، یارین
چیقاجقدر تورکك جانی .

بویامان ، بوزوق اعتقاد
یالکیز دشمانلرك دکیل ،
بر چوق غافل تورکك بیله
اعتقادیدی ، بونی بیل !

لکن برسس ، کوکدن اینن
بر کور صدا دیدی : « خایر ،
خایر تورکلك محو اولاماز :
الله واردر ، ملت واردر ! »

بوحق صدا دویولونجه
دنیا یرندن اوینادی ،
طوپلادی تورك ملتنی
مصطفی کمالك آدی .

بوطوپلانیش برتاریخده
کورولمه‌مش بویوك ایشدر !

بوطوپلانیش قارا کفرك
حالا جانی کمیریر !

قارا کفرك اوردولری
وطنك تاجان اوینه
صوقولمشدی ، ممهسندن
قان دوکردی وطن انه !

مصطفی کمال اوزمان
« بوغاجغم بن دشمانی
وطن آنانك قوینده »
دیدی [۱] وبوغدی یونانی،

صوکرا داغ قادار لشنی
فیرلاندی دکیزه آتدی !
اوقوجا لشله برابر
اوروپانك غیظی باتدی !

ایشته بوکون رئیسمز
بوایشی کورهن انساندر .

[۱] « دشمنی یوردیمزك حریم عصمتنده بوغاجغم ! »
ـ مصطفی کمال ـ

شانلی تورك ملتنه‌ده
بویله بر رئیس شایاندر .

بو کون وطن آفاقنده
مصطفی کمالك یوزی
پارلایور ، باقك چوجوقلر ،
کوروك : اونك شمشك کوزی

بوتون آتی‌یه ایشله‌یور !
اللهك علوی مرامی
اودر بو کون ، ابدیدر
وطن تاریخنده نامی !

تمیزلك

آغاجلره باقك ناصیل تمیزدر ،
یاچیچکلر ؟ تمیزلکدن تیتره‌شیر ؛

کونش تویلو قوشلر ناصیل پاریلدار
تمیزلکله ؛ چوجوق کبی بیلدیزلر

ناصل تمیز تمیز مائی کوکلردن
باقیشیرلر ؛ بولوت داغدن کچرکن ،

دالغا یردن یوکسه‌لیرکن ناصیل بر
تمیز یوزلو الماس چیچك کبیدر ؛

حیوانلری سیر ایدیکز : هپسنك
تمیزلکدر اك بویوك ایشی بیلك .

کدی ، کوپك یالانه‌رق تمیزلر
وجودینی ؛ هله بوتون انه‌لر

یاورولری دیللریله یالارلر ،
قاپلان بیله یاورو قاپلانی ییقار .

قوجه ماندا صو کوردیمی آتیلیر ،
دالغالرك سوروسنه قاتیلیر ،

ساعتلرجه یوزه یوزه ییقانیر ؛
تمیز اولمق بر وظیفه برحقدر .

یاشامقمی ایستیورسك ؟ تمیزلن ؛
کوزەل چوجوق ، صاقین کیرلی اولماسن !

کری قالما اوتدن ، قوشدن ، حیواندن
صوکرا کیمسه سومز سنی آفاجان .

دینمزجه ایماندندر نظافت . [١]
چوجوقلری تمیز اولان بر ملت

هر ملتك حرمتنی قازانیر ،
تمیز اولمق بر وظیفه برحقدر !

---

[١] النظافة من الايمان .   ـ حديث شريف ـ

تمیز اولك قوشلر ، کللر کیبی سز :
ملك اولان تمیزلکی چوق سوەر ؛
قلبکزه بکزەملی چهره کز ،
یوقسه اوبمز سزی جیجی آننەلر .

کوجوك نجدت

کوچوك نجدت بك یاراماز چوجوقدر :
اوهرصباح کون دوغمادن اویانیر ،
« چوق وقت وارمکتبه! » دیر ، آلدانیر ،
قوشار ، اوینار باغچەلرده یورولور ؛
مکتبنه کوج حال ایله کیدەردی ،
مکتبدەده درسی اهمال ایدەردی .

هله خوجا کندیسنی کورمزسه ،
قور باشنی صیراسنك اوستنه ،
یوموشاجق یاصدیق بولمشده ینه
یاتییورمش کبی دالار !...

— سن درسه

باقمایورسك نجدت ینه ، کوزیکی
آچ باقالیم ، کوستر بزه یوزیکی!

دییه خوجا باغیردیمی ، نجدت بك
تیتره‌یه‌رك اویانیردی . بویله شی

برمکتبده هیچ اولورمی ؟ چوجوقلر
مکتبلرده چالیشیرلر ، اوینارلر ،

لکن اویقو اویومازلر ؛ مکتبی
کورملیدر هرچوجوق جامع کبی ؛

اوکا حرمت ایتملیدر . نجدت‌ده
بونی تقدیر ایدییوردی ... اوینده

صباحلری لکن یورولور برآز ،
اویوقلاردی مکتبنده یاراماز .

خوجا اونی سکز اون کون چاغیردی ،
تنبیه ایتدی ، تکدیر ایتدی ، باغیردی ،

هیچ تأثیری کورولمدی .... برصباح
ینه نجدت دالدی اویقویه ....

— واه ، واه ،
دیدی خوجا ، بك یورولمش براقك
اویوسون او ، درسکـزه سز باقك .

هپ چوجوقلر آیرلدیلر یانندن ،
نجدت دالدی اویقوسنه ، جانندن

اوصانمش براختیارجق حالیله !
اوکله اولدی ، دویمادی روحی بیله ...

یمك یندی ، حالا نجدت اویو یور ....
قارنی لکن آجلغنی دویویور ؛

هله آچدی کوزلرینی ....
— ساعت قاچ ؟
یمك وقتی اولمادیمی ؟ قارنم آچ .

یمك وقتی چوقدن اولدی‌ده کچدی !
یدیکز ها ! نه یاپارم بن شمدی ؟
چیق طیشاری برسمیت آل ...

اوته‌دن

قاریشه‌رق خوجا سوزه دیدی : « سن
بوصباح چوق اویقویدك اولادم ،
معده‌ك شیمدی دیکلنملی ! قاپادم

بن مکتبك قاپیسنی ، یریکه
اوطورده یی ، جانك ایسترسه ینه
بول بول اویقو ! »

نجدت اوکون آج قالدی ،
قارنی آقشام بشه‌قادار زیل چالدی!

فقط او کون آکلادی که چوجوقلر
ایشلرینی هپ منتظم یاپارلر :

مکتبلرده یارامازلر اویوقلار ،
اویونك‌ده اویقونك‌ده وقتی‌وار !

اناطولی

اناطولی ، اناطولی ،
ایچك ، طیشلك ارسلان دولو؛
هر اوواكك هرداغكك
هر بوجاغی ؛ طوپراغكك
هر قاریشی برقهرمان
مزاریدر ؛ بوتون جهان
سنی طانیر شهید ایلی .
جنتلرك الك كوزه‌لی
باغر كده‌در اوولو طوپراق .
قانلی كوكده‌ك شفق شفق
پاریلدایور حق نورندن ،
هی كوك قادار شانلی وطن !

کیم اوقوسه تاریخکی ،
کورویورکه بویوك دینی
سن طوتمشسك ایمانکله :
میلیونلرجه قربانکله
اونك طوبا اغاجنه
صو ویرمشسك ؛ قانه قانه
ایچمش سنك صاف قانکدن ؛
جان آلارق وجدانکدن ،
او آغاج دال ، بوداق صالمش ،
مسلمانلق بویله قالمش !
تاریخکی ینه بوکون
یازدك ، همده الله ایچون
اویله یازدك که روحکدن
قوپان عشقه بوتون جهان
حیران اولدی ، اوجهان که
سنك پولاد جسمکده‌کی
جوهر اوزی کورمیه‌رك
دیوردی : بو پورصوق یوره‌ك
دوراجقدر بوکون یارین ،
مزارینی قازك ، قازك !

دکیل پورصوق حتی یورغون
اولامازدی قلبك : قوزغون
بربیلدیرم کبی دوغدك ،
یانار داغلر صاچوب بوغدك
سورو سورو صیرتلانلری ،
یره کچدی قالپ جانلری !
بوتاریخی یازیبورکن
بلیریردی کوزلرکدن
قرآن قادار اوولو معنا ،
حق جانلیسك سن ، آمنا !

نصرالدين خواجه ایله لیلك

نصرالدين خوجا بر كون بر لیلك
طوتمش ، دیمش كه « بو قیافت نه ؟

اویمامش ، سنك بویك أ ككه :
نه قالین كوكده ، نه اینجه بیلك !

برارشون غاغا ، اوچ ارشون باجاق ؛
خلقتكده بریا كلیش اولاجق ! »

بر بیچاق آلمش ، باجاقلر ایله
غاغایی كسمش ؛ اوزمان هله

ممنون اولارق دیمش : «آفرین ،
ایشته شیمدی برقوشه بكزه‌دك ! »

تارلا قوشی

تارلا قوشی نه کوزه‌لدر :
بولوتلردن سوزولمش بر

نور طوپیدر ، صانکه سحر
قورشونی کوکسنده کولر ؛

سیاه اینجی باشجغزی ،
قانادی الماس یاغیزی ؛

قیرلانغجه براز بکزه‌ر ،
سه‌که سه‌که چیقار کزه‌ر ؛

آتلار ، آتلار ... ینه دورور ،
اوزون قوبروق یره اورور .

تارلا قوشی ، تارلا قوشی ،
بندن اول سن یوقوشی

چیقیوردك ، تپه‌جكدن
کوزلریکی سوزه‌رك سن

بکا اویله برباقدك که
مینی مینی روحکده کی

معنا دوشدی جان أویمه،
صاقین بوتون بوتون کیتمه!

مکتب طابوری

مینی مینی مکتبلیلر
صیراسیله دیزیلمشلر،

اوکلرنده بویوکلری،
لکن اونلردن ایلری

داها بویوك دورت آرقاداش،
أللرنده برآز تلاش،

کوچوجه جك فلوتلرله
برمارش چالییورلر. أله

صیغماز قادار قوجا بایراق
صاغ طرفده صاللانارق

پاریل پاریل پارلار ، اوچار ؛
کوزلره شفقلر آچار !

تیراب تیراب ... طابور کیدەر .
تیراب تیراب ... سس عکس ایدەر

کچنلرك قولاغنه .
طابور صولنه ، صاغنه

باقمادن دوغرو کیدییور ،
انسانی حیران ایدییور .

تیراب تیراب ... نه انتظام !
نه بویومش کوچوك نظام !...

ایکی یاندن معلملر ،
طابوره نظارت ایدەر .

شیمدی فلاوتالر دوردی ،
معلم الني اوردی ،

تورکو باشلادی . یاربی !
ملك تورکولری کبی

دویولان سس جان أوینه
کیریبور انسانك ینه !

ایشته شیمدی بر أفندی
دوردی ؛ قوللریله کندی

اوغلنی یردن قالدیردی ،
طابوره سلام آلدیردی !

کوچوك ألدن کوچوك سلام ،
فقط ویره‌ن بویوك اسلام !

بونلر مکتبلیمی ؟ یوقسه
عسکرمی ؟ هرنه‌ده اولسه

وطنك کوچوك اولادی ،
استقبالك بویوك آدی !

شیمدی مکتبلی طابوری ،
نه تفك وار نه‌ده بورو ؛

لکن اون ییل کچسین هله ،
بلکه اوندن اول بیله ،

بوکوچوجك طابور کیدەر ،
وطنه جان فدا ایدەر .

ذاتاً هر بری طانیلیر :
یا بر شهید اولادیدر ،

یا بر غازی طورونیدر ؛
عسکر اوغلی عسکر اولور .

شهید قانی جانه کچر ،
اوجان دوشمان قانی ایچر !

کوچوك طابور ، سکا جاندن ،
سکا اك عالی وجداندن

هر لحظه بیك حرمت کلیر ؛
بویوکلکك نه بللیدر !

آچ یولکی ، یورو ، کیت سن ؛
الله طوتار اللرکدن !

این اوکی !

بعضیناملر واردرکه
هرچوجوق قلبنده‌کی

اك مقدس ناملرك
یانده ، بوکون ، یارین ،

هردقیقه هرزمان ،
دائما جانلی دوران

براعتقاد قالمالی !
چوجوق روحی آلمالی

اوندن شانلی برعبرت ؛
هرفضیلت هرغیرت

بیلنمه‌لی اونامدن ؛
بوتون مبارك وطن

طانیمالی اونسکله
قلبکه آل وصاقلا :

ایشته شیمدی سکا بن
ویریرم جان اویمدن

بویله برنام. دیکله، باق :
« این اوکی ! » اك بویوك حق،

اك یوکسك قهرمانلق
اك مبارك انسانلق !

این اوکی ! حق اوجاغی،
شانلی وطن بوجاغی؛

این اوکی الله یوردی !
ملتم اورده قوردی

جمهوریت تختنی !
تورك سلاحی بختنی

این او کندندن دگه‌دی؛
هم وجدانی هم کندی

این او کندن بلیردی :
وطن برالله یردی

این اوکی میداننده !
تورکك یاقوت قاننده

جوشان یکیت استقلال
این اوکنده برهلال

اولدی ؛ صوکرا « ساقاریا » ،
« دوملوپیکار » آرایه

کیردی ؛ نهایت ازمیر
آلیندی دوشماندن . بر

این اوکی آورویایی
ییقدی ؛ یوز بیك قایایی

یووارلادق یونانه ،
این اوکندن قانه

کیردك صیرتلان دوشمانك ،
جانی چیقدی یونانك !!

ای وطنك اولادی ،
ازبرله بیك برآدی .

جغرافیا ، تاریخ درسی
سزه سویله‌ر نره‌سی

این اوکی ؟ ناصیل یردر ؟
این اوکندن بلیرر

جانلی ، شانلی بر ملت ،
این اوکنه حرمت ایت !

ناصل اکلنملی ؟

—

ایکی قاردش برابر
برتارلا . اویناردمش ؛
او تارلانك صاحبی
برچفتجی اختیارمش .

« نماز وقتی اولمشدر »
دیه‌رك اختیارجق
پابوجنی چیقارمش ،
دورمش نمازه ؛ آرتیق

اطرافنی کورمزمش .
کوچوك قاردش اوزمان
دیمش که « پابوجلری
صاقلایه‌لم بز ، امان

نه خوش اولور صاقلارسه‌ق :
اختیار آرار دورور ،
پابوجلری بولاماز ،
تارلاسنده او طورور

بلکه اقشامه قادار .
ایکیمزده اوزاقدن ،
اونکله اکله‌نیرز ! »
آبلا دیمش : « آقاجان ،

اکلنجه بویله اولماز
او ضعیف بز قوتلی ؛
اکلنمك ایستیورسه‌ق ،
اونی ممنون ایتملی .

برفنالق یاپه‌رق
اکلنمك خائنلکدر .

تمیز یوره‌کلی اولان
بواویوندن چکینیر .

اکلنمك ایستیورسه‌ك ،
پابوچلرك ایچنه
بزر بشلك قویالیم ؛
صوکرا سنکله بنه

شوراده صاقلانالیم ؛
باقالیم اختیارجق ،
نه‌قادار سوینه‌جك !
یوقسه اویله فنالق

سکا ، بکا یاقیشماز . »
کوچوك قارداش بلانك
بوسوزینه حق ویرمش ؛
ایکیسی‌ده تارلانك

اوچندن اورتاسنه
یاواش یاواش کله‌رك ،
هر پابوجك ایچیه
براقمشلر برچیرك .

صوکرا ینه دونمشلر ،
اوزاقده صاقلانمشلر .
نمازینی بیتیروب
داورانجه اختیار

پابوجلری کیمکه ،
برده نه کورسون : پارلاق ،
پارلاق یوزلو چیرکلر
پابوجده اوینایەرق

کولیورلر یوزینه !
ـــ امان یاربی ، دیمش ،
مکر سنك رحمتك
نەقادار بویوك ایمش :

شیمدی نمازده سندن
یاوروجقلرم ایچون
مرحمت ایستەمشدم ،
قازانمامشدم بوکون .

بکا حدمدن پك چون
لطف ایتدك سن اللهم ؛

کوکدن ایندی نعمتك ،
بویوکلکله قاندم !

بویله دییوب أللی
کوکلره دوغرو آچمش ؛
کوزلرینك یاشنی
آق صاقالنه صاچمش .

صاقلاندقلری یردن
بونی کورمش چوجوقلر .
آبلا دیمش : قاردشم
باق ، کوردکمی اختیار

سونجندن آغلایور !
بو نه کوزەل برشیدر ؛
انسان اولان دنیاده
ایشته بویله اکله‌نیر .

یالکز قالمش !

یالکیز قالمش ، بش یاشنده یومورجاق ؛
یالکیز قالمش ، شیمدی ناصیل اکلنسین ؟
نه بربك واردر نه براو یونجاق ؟
آننه دیمش : چالیش ، ایشته بو درسك !

یالکیز قالمش ، کوزلر دونیور فرفر
آتش بوجکلری اوچار هواده !
ناصیل قیرلانغیجلر قفسده قالیر ؟
ناصل ییلدیزلر اوطورور یوواده ؟

کلدی ، کیتدی ، قوشدی ، آتلادی ، یاتدی...
قالقدی ، پنجره‌یی طوتدی صاللادی ؛
قاپی‌یه یاپیشدی ، ماصایه چاتدی ،
باغیروب دورردی : آننه ، بابا ، دادی !

دها نه کلن وار نه‌ده سس ویره‌ن ،
الفبا کتابی تك یولداشیدر ؛
لکن باغچه‌لرده طوپاچ چویره‌ن
جانسز الفبادن نه لذت آلیر ؟

امان آغلایه‌جق . ـ . اونه ؟ یاصدیقدن
برسس کلدی شیمدی : ساعتك سسی ؛
همان قوشدی ، یاقالادی آفاجان
نه قادارده کوزه‌لمش ایشله‌مسی !

شو یاورو ساعته طاتلی ویرمه‌لی ،
قاشیق دالدیرلدی ، طاتلی آلندی ؛
قاپاغی آچارکن کوچوجك ألی
باشنی کوستردی قاپیدن دادی ؛

فقط یتیشمه‌دن ایش اولدی ، بیتدی :
ایپلك کبی ایندی چارقلرم رچل !
ــ امان ، بکفندینك [١] ساعتی کیتدی ،
ــ خایر دادی : ساعت رچل بیور ، کل !

کبرلی غوغوق !

« فطنت » غایت کبرلی بر
قیزجغزدی ؛ هر کون کلیر

[١] بك افندی

مکتبنه ، آغیر دورور ،
کندی کندینه اوطورور ،

کیمسه‌یه سوز سویله‌مزدی .
اونده بویوك اولمق دردی

هرحالندن آکلاشیلیر ،
برقیز دکل ، برسلطاندر !

او کیمسه‌دن هیچ برزمان
بکله‌مزدی برشی ، یامان

کبری واردی ؛ اوبر قیزلر
« بزم فطنت خانم کبار

چوجوغیدر ! » دیه هرکون
طاش آتاردی اوکا بوتون .

اوصانکه بونلری دویماز ،
صانکه عارسزلره اویماز ،

حقیقةً سلطان ایمش
کیبی دورور !... لکن برایش

چیقدی بر کون چوجوقلره ،
فطنت اولدی برماسقارا .

باقك ناصیل : خوجا خانم
دیدی «کلیك ییقایه‌لیم

بو کون مکتبی هپمز ،
تخته سیلك بتمه‌مز . »

هپ چوجوقلر آتیلدیلر ،
بر برینه قاتیلدیلر

خدمت ایتمك سونجیله ؛
بش یاشنده کیلر بیله

ایشه حاضرلاندی ؛ یالکز
فطنت قارشمادی . — بوقیز

نه توخاف خویلودر : ینه
صومورتدی کندی کندینه !

فقط — دیدی خوجا خانم —
بو بویله اولماز ، کل قیزم

سن ده چالیش . — افندیم بن
تخته سیلمکی آننه مدن

اوکرنمدم ، بن خانم !
— خانملغی سن آقیزم

تنبللکمی صاندك ؟ هایدی
ایش باشنه ، یوقسه شیمدی
سکا جزا ویررم بن !

— بن ده چیقارم مکتبدن !
دیمکه قالمادی : خوجا

ألندن طوتوب صیقیجه ،
فطنتی دیکدی کوشه یه !

باشلادیلر اکلنمکه
اونکله آرقاداشلری .

کوزندن کبر یاشلری
قغیلجملر کیبی فیرلار ،

اینر چکه سنه قادار ؛
قوللر دوشمش ، چهره صولمش ،

بالمومندن قالب اولمش
صانکه فطنت خانم سلطان !...

مکتبك برقاپیسندن
او دقیقه آننه‌سی‌ده

کلیورمسینمی ؟ أوده
برکون اول ینه جزا

کورمشدی فطنت .

— بوقیزه

بویله جزا ویرملیدر :
بلکه دوغرو یوله کلیر ؟

بزم کبرلی غوغوغك
خویلری هیچ برچوجوغك

خوینه بکزه‌مز ، دیدی
آننه . فطنت خانم شیمدی

آرقاداشلرینك یاننده
بك کوچولدی ، وجداننده

بر آجی دویدی ، پشیمان
اولدی فطنت خانم سلطان .

چوجوقلر دنیاده صاقین ،
کبرلی غوغوق اولماییك !

نصرالدین خوجانك عقلی باشنه کلیور !

نصرالدین خوجا بر کون بر سروی
آلتنده یاتوب راحت ایده‌رکن
باقمش : آغاجك اوستنده برچوق
کوچوك قوزالاق دورور ؛ اوته‌دن

اینجه بردالك اوجنده قوجا
بربال قاباغی یاتیور .... دیمش
« بو ناصیل ایشدر ؟ مادر فطرت
مکر نه بوناق بر آنا ایمش !

کوچوکه کوچوك ، بویوکه بویوك :
داله قوزالاق ، آغاجه قاباق

لایق دکیلمی؟ » دیرکن سرویدن
برقوزا قورشون کیبی قوپارق

تیراق خوجانك بورننه دوشمش ،
تاجان أوینه ایشلەمش آجی ،
دیمش « یاربی چوق خطا ایتدم :
قوزا یرینه سروی آغاجی

قاباق ویرەیدی .... طوزبوز اولوردی
قفامك طاسی ! آتلاتدق امان !.
اللهم ، سنك حکمتلریکی
بیلەمز انسان دینیلان حیوان ! »

کلەبك

کلەبك ، کلەبك ، کلەبك ،
نه جیجی نه قادار کوچوجك ...
اوچویور تیتیرەك ، تیتیرەك ،
نه مینیك نه کوزەل نه جیجك ،
یاوروم کلەبك ، کلەبك .

کله‌بك کل ، کل یانمه ،
طوتایم ، آلایم جانمه ؛
باقیکمز شو کوچوك خانمه ،
صالینیر ، دیدینیر ، دوشه‌جك...
یاوروم کله‌بك ، کله‌بك .

کله‌بك ، قانادك ییلدیز ،
باقمش یوزیکه بر قیز :
پك نازکسك ... یالکیز
چوق یارامازسك آملك ،
یاوروم کله‌بك ، کله‌بك .

قوندك چیچکك اوزینه ،
باقدك ، دوردك یوزینه ؛
بر نور ایتمش کوزیکه :
عمرك کچیور سوه‌رك ،
یاوروم کله‌بك ، کله‌بك .

کله‌بك ، آجیجیم ، دوریا !
باق دیکلرمی جوپپا ...
میفی مینی کوکلی اصلا
بیلمز دورمق، دوشمك ؛
یاوروم کله‌بك ، کله‌بك .

بوچیچك او چیچك ، یر یر
دولاشیر ، چیچکی نه‌سوه‌ر !
او چیچکلردن دلبر ،
آه بنم اولسه شو ببك!...
یاوروم کله‌بك ، کله‌بك .

کله‌بك ... اوچدك ، کیتدك ؛
بنی پك مأیوس ایتدك.
سن کله‌جکدك یا دمین ،
کولکه‌مدن پك قورقدك، پك!
سوزولوب ، کیتدك کله‌بك .

صاقسی

صاقسی ناصیل کوزه‌ل بر
چکمه‌جه‌در جلالی ،
یوس یووارلاق چکمجه ،
یوزی ، کوزی ضیالی .

بر طوتولمش آی کیبی
آلجه طوپراق جمالی
نه خوش باقار ، صاقسینك
وار بر کوچوك مألی.

بویننده‌کی قوردده‌له
قاتمر ، قاتمر بوکولمش ؛
اورتاسنه بر سیاه
اینجی طوپراق دوکولمش .

یووارلاجق کناری
بر هلاله نه بکزه‌ر ؛
او هلالك ایچنده
ییلدیز کیبی چیچکلر

کوله ، کوله آچیلیر .
هر صاقسینك چیچکی
کندیسنك یاوروسی ،
باغچه‌نك کوز ببکی.

برده صاقسی یك ایی
یوره‌کلیدر : فقرا
اوندن باغچه یاپارلر .
پنجره‌یه بر صیرا

دیزرلرده صاقسی‌یی .
هیچ داریلماز او بوکا :
الك قارا کلق سوقاقده ،
آز دولسه‌ده قوینه

کونش نوری ، او ینه
آچار کوزه‌ل بر چیچك ؛
فقیرلرك روحنه
صفا ویرر کوله‌رك.

شرق اوردوسی

ارضرومك بوزدن دوكمش ،
يوجا يوجا داغلرندن
هر كون صباح آچيليركن
كوكه كولن پارلاق وطن

نه كوزه‌لدر ، شهيدلرك
روحى باقار آيناسنه ؛
سورو سورو ملك اينر
ارضرومك ياپلاسنه.

ارضرومدن بويوك روحى
شرقك خلقه شونى سويله‌ر :
« وطنكى سكا ويردى
بنى سكا ويره‌ن عسكر ! »

بنم آلنم پارلامازسه
مسلمانلق كونشيله ،

بر ایشیغی دینك قالماز
بخاراده هندده بیله.

ارضرومی ، وانی ، قارصی
طوتان ، آلای یامان اوردو
اوز وطنی صاغلاملادی ،
دین یوردینه تمل قوردی .

یوزی آقدر ، آلنی آچیق
شرق داغلری صانکه اوولو
بر اوردودر کوکه یاقین ،
جان أوینده ألله دولو !

شرق داغلری اوغولدارکن
صانکه دییور : بیکلر یاشا
بزی بزه باغلی طوتان
کاظم قارا بکر پاشا !

ایکنه

ایکنه‌یی بر دوشونسه کز،
سزه مطلق خیرت کلیر:
او نه اینجه نه کوزه‌ل بر
آلتجکدر ؛ آلینجه‌سز

الیکزه غایت نازك،
تربیه‌لی اولوز ایکنه ؛
چوق یورولور دورماز ینه،
یورور ، قوشار مینیك مینیك .

ایکنه‌جکی ناضیل بر أل
یاپمش بویله ؟ نه‌ده کوزه‌ل
بو کوچوجك ایش ملکی !

کوزجکزی کورور سزی ،
پك چوق سویك ایکنه‌کزی:
اودر دیکن هر بیکی .

هاووج سعید افندی

طانیردم بن چوجوق ایکن
بر « هاووج سعید » افندی ،
قیپ قیرمزی ایدی کندی،
« هاووج » اونك بورنکندن

دولابی قالمشدی آدی؛
غایت اوبوور بر آدامدی .

کونده ایکی اوقفا اکمك ،
بر طاس پیلاو صباح آقشام،
ایکی اوچ اوقفا ات یمك
معتادیدی اونك ؛ تمام

سبزەسیله ، بورەکیله
طاتلیسیله بر دوزینا ،
بعضاً اون بش صحن بیله
سیندیرر ایدی قارننه !

قارنیده بر کوپ اولمشدی :
یووارلانه یووارلانه

يورووردی ، صانكه دولمشدی
قوجه بر دالغا قارننه !

ايكی بيك غروش معاشه
نائل اولمشدی او اما ،
بر فيل كبی ياشايشه ،
اوچ بيك بيله يتمز اصلا !

بلايه باقكه حرمی
اوبوورلقده كنديسندن
كری قالمازدی ؛ كچديمی
بر صاتيجی سوقاقدن « بن

بويميشدن آلماليم ! »
ديبه بار بار باغيرردی ؛
افندی دیردی : « آلاليم ! »
صاتيجی‌يی چاغيرردی .

ايكی اوقفا اوسقومرودن
دولما ياپديلرده بوتون
– بن نقل ايده‌يم ، سن اينان –
اوكله يمكنده بر كون ،

ایکی کیشی اکل ایتدیلر !
ینه معده‌لری صاغلام ،
ینه سعید افندی بر
بر طاس پیلاوی او اقشام !

بزم أوه کلدیلربمی ،
هرکسی بر تلاش آلیر :
اونوتمام بویوك آنه‌می
« امان أو خلقی آج قالیر »

بول بول یمك یاپدیریکز ! ،
دییه امرلر ویررکن !
افندی ایچون یالکیز ،
یاپیلیردی علاوهٔ

بش آلتی قوشخانه یمك !
هاووج سعید افندی یی
نه‌لازم فضله سویلمك ؟
ایشته بیلدیکنز بك ایی .

لکن بو اوبوور افندی ،
نه قادار مرد بر انساندی ؛

یوره کنده وطن دردی ،
ملتك اوغرینه یاندی :

روسیه محاربه‌سنده
پلونه سقوط ایدنجه ،
سعید افندی کلدی‌ده
بزه مسافر بر کیجه

بر یمکه أل سورمدی!
صباحه قادار اغلایان
قانلی کوزلری کورمدی
دولما ، پیلاو ، طاتلی فلان ...

اونك اوبورلغی بیتدی ،
کدرندن أولدی ، کیتدی !

« فکری » نك ماصالی

کیجه ماصانك باشنده ،
آنه ، بابا ، اغابك ، آبلا ،

برده هنوز بش یاشنده
کوچوك « فکری » طوپلانمشلر :

ــ فکری ، هله سن اویوقلا
دییور انه ، اویونجاقلر
همان قالقار .

ــ خایرانه ،

اویوقلامام : اوکله ین بن
چوق اویودم .
ــ کوزلریکه

باقالیم بر …
ــ کوزلرندن

اویقو آقییور غالبا ،
یاتیرمالی دیدی بابا .

ــ خاییر باباجغم ، خاییر !
ــ اکلاماسی پك قولایدر :

بز صوصالیم ، فکری اگر
اویومازسه ماصال سویله‌ر.

خایر : برکون اوکوکرجین

. . . .

اویقو اولمش‌ده فکرینك
اینیویرمش کوزلرینه !

— شونی کوتوروك یرینه ،
ینه اویودی آقاجان .

شیمدی فکری یاناغندن
قوللرینی آننه‌سنك

بوینه صارمش ، کوکرجین
دییوردی ، چوق یارامازمش
اننه سز هیچ اویومازمش !

اوکوز

حیوانلرك آراسنده نه‌مبارك برجاندر ،
اوکوز ، اوکوز دکیل صانکه بزم کبی انساندر ؛

بزم کبی بلکه داها شانلی ، متین برمخلوق ،
دامارنده آتیوب دوران نجابتلی برقاندر .

او کوز بزه بخش ایدییور یك مکمل برقوت ،
قلبنده‌وار اك شرفلی اك تو کنمز فضیلت ؛
بز طوپراغی سایه‌سنده أ کوب بیچر ، یاشارز ؛
چیفتجیلکی او کوزلرله تأمین ایده‌ر بوملت.

صاپانلری اونلر سوره‌ر ، خارمانلری او کوزلر
صاوورورلر ؛ آرابانی ینه او کوز سوروکله‌ر .
اوکوزلری صاغ اولدقجه راحت یاشار هرچیفتجی ،
اونك ایچون بوجهانده نه المواز نه‌کدر .

او کوز بزه قوت دکیل ، جان‌ده ویرر هرزمان :
کسر یوز اتلرینی ؛ بیفتك ، فیله ، بوط فلان
هپ او کوزك اتندندر ؛ نه غیقوسز جاناوار
نه‌دویماز دیو نه یرتیجی برقابلاندر شو انسان !

اوکوزلری ـ صانکه بیمز اورمق ، کسمك ! ـ برده بز
اونك اوولو نامی ایله خلقی تحقیر ایده‌رز :
او کوز دیرز برقیزارسه‌ق اك محترم انسانه ،
او کوز یعنی هیچ عقلی یوق ، برطاش قادار بینسز !

أوت ، اوکوز کورونشده اویله ذکی دکیلدر ؛
فقط عقلی چیفت سورمکه ، جان ویرمکه ألویرر !
مایموندهکی ذکاوتك نه خیریوار انسانه ؟
اولسه اولسه انسانلری کولدورور قیرق ییلده‌بر .

اوکوزلرك قلبکزدن مفتون اولك شانـنه ،
لایق اولان حرمتلرله کلوب ، کیدك یانـنه ؛
دوشونورکن دقت ایدك براوکوزك کوزینه :
آکلارسکز نه‌فضیلت یرلشمشدر جانـنه !

آق آقچه قارا کون ایچوندر

« ضرب مثل »

بوملتك لساننـدن
چیقان ضرب مثللری
رهبر ایده‌ن حکیم انسان ،
قالیر آفتلردن بری .

ضرب مثل وارکه بوتون
انسانیت ایچون رهبر ؛

مثلا کل شونی دوشون :
آق آقچه‌یه ملت نه دیر ؟

قارا کونه لازم ایمش ؛
ایشته سزه برحقیقت .
بونی دیین جاندن دیمش ،
هم نه علوی برطلاقت !

سعادتلی بر زمانده
پارا ،سزه برا کلنجه ؛
لکن بیلك بوجهانده ،
هر کوندوزدن صوکرا کیجه

کلیر سزی بولور مطلق !
باشکزه برفلاکت
برخاستالق کلسه آنجاق
پارادندر انسانیت ؛

سقط ، ایشسز قالدیکزمی ؟
آچارسکز کیسه کزی ؛ .
تصرفدن بیل یاردیمی ،
قورتاراجق اودر سزی .

کونده‌لکك قاچ غروشدر ؟
فرض ایده‌لیم آلتمش پارا ؛
دیمه صاقین : ناصیل اولور
بوندن پارا آرتدیرمق یا ؟

بر غروشی صرف ایت ، لکن
یکرمی پاراك قالسین هرکون ؛
عقلك وارسه اگر سنك ،
آرتدیردیغك سنك ایچون ،

سنك مالك که قالاجق ؛
بونی ایی دوشون ، اکلا :
پاراك یوقسه کیم آلاجق
نعمتکی هی بودالا ؟

سن چوجوقکن بوتون یرسه‌ك
کونده‌لکی آلیشیرسك
سفاهته ؛ صوکرادن سن
هردقیقه چالیشیرسك ،

قازانیرسك برچوق پارا ،
لکن قالماز سنده ، قاچار ؛

سفاهت الك دەرین یارا ،
اوکا دوشن کندی آچار

وجودینك مزارینی !
بوکون مسعود اولمق ایچون
دوشون مطلق سن یارینی؛
یوقسه عمرك کچر بوتون

قارا کونده آق آقچەسز !
یا دیلنجی یاخود اوشاق
فلان قالمق‌وار بیلیکز !
یتیشیر بر خاستا اولمق ،

ایشسز قالمق ، ضعیف دوشمك ؛
همان آقچه قاچار سندن ،
بولامازسك یمك ، اکمك ؛
تصرفه پاراك وار کن

مطلق أبله سن رعایت ؛
جیبکده آق آقچەك دورسون .
امر ایدییور ایشته ملت ،
اونکله سن قورتولورسك !

ادمانجیلر تورکوسی

— ١ —

بز تورك اوغلی تورکلرز ،
قانمز پك تمیزدر ؛
هپمزك قلبنده
حق ، شجاعت ایکیزدر .

نقرات

مردجه صاواش یاپارز ،
یالکز حقه طاپارز !

— ٢ —

جنکده نه‌یسه تورك اوغلی ،
ادمانده‌ده اویله‌در ؛
بویوکلکی عرقنك
چهره‌سندن بلیریر .

نقرات

مردجه ....

— ٣ —

شهید قانی ، تورك جانی
کوکده‌مزی یوغورمش ؛

بزی وطن آنامز
عسکر دییه دوغورمش .

نقرات

مردجه ....

— ٤ —

تورك كنجلكی كلنجه
میدانه كوك عكس ایدەر :
كوزلرندن بلیر یر
ییلدیز ییلدیز نشئەلر .

نقرات

مردجه ....

— ٥ —

آتالردن قالمشدر
جانلریمز پهلوان ؛
ایمان قادار صاغلامز ،
وجدان قادار قهرمان !

نقرات

مردجه ....

— ٦ —

قوشو ، کورش ، قارغی ، اوق ،
جرید ، قیلیج ، آت ، صاپان ،
خنجر، قالقان ، توفك، طوپ
هپ بزمدر هر زمان !
نقرات
مردجه ...

— ٧ —

بو کون فوتبول ، ته‌ینس ، بوقس
نرده وارسه کوزه‌ل ماچ ؛
بز اوکا جان آتارز ،
هیچ صورمایز دشمن قاچ !
نقرات
مردجه صاواش یاپارز ،
یالکز حقه طاپارز !

قورد نه دیمش ؟

قورده بری صورمش : نیچین
بوقادار قالیندر اکسه‌ك ؟
دیمش که : کندی ایشمی
کندم کورورم ، آکلا سن !

دوه نه جواب ویرمش ؟

دوه‌یه دیمشلر : نیچین
بوینك اکریدر بوقادار ؟
نم نرهم دوغرو ؟ دیمش ،
بوینم‌ده کوکده‌مه اویار .

بویوك آننه

بویوك آننه مندرینه اوطورمش ،
آلمش کوچوك طورونلری برابر ،
طورونلری اوکون یك اوصلو دورمش ،
بویوك آننه اونلره بیلك دیکر .

بیاض صاچلی باشی أکیلمش بر آز ،
کوزلکنك آرقاسندن باقییور ؛
— هیچ دورمایور بوببك پك یاراماز ،
کوزلرندن شیطانلقلر آقییور !
— بویوك آننه ، برتوقات آت یوزینه ،
اوصلو دورسون !
— هیچ اولورمی آقیزم ؟
— البت اولور .
— یاوروم اویسه‌م سوزیکه ،
ببکجکك یوزی شیشر .
— آکلادم :
بزم کیبی سوه‌رسکز ببکی !
— سزك کیبی ؟ خایر ، لکن سز کیمدن
اوکره‌ندیکز توقاتله کوسترمکی
اوصلولغی ؟
— اوکرندم ، دویدم بن :
پك قیزارسه بویوك آننه‌لر اکر
چاتلاتیرمش برتوقاتجق قیزلره !
— کلله دوکمز یاورولری آننه‌لر ،
اونلر بویوك آننه دکیل ، ماسقارا !

باقیلك شیمدی شو كوزه‌لم ببكه :
فیستوسی‌ده اثوابی‌ده تاس تمام ؛
داها بر آز باقایم سوسلمكه ،
سوسلو ، سوسلو كوسترەلیم بو آقشام .
صوكرا ؟
— صوكرا یاتیررز یرینه .
كزدیریلدی ، كوستریلدی بر ساعت .
لكن اویقو دولونجه كوزلرینه ،
صالنجاغه یاتیرلدی نهایت .
بویوك آننه تیترەك ، اینجه سسیله
باشلامشدی سویله‌مكه برنینی ؛
یاوروجقلر همان آلدیلر الله
صالنجاغك قایتاندن ایپلرینی ،
باشلادیلر صاللامغه ؛ ببكك
مینی مینی كوزجكاری سوزولدی ....
سن نه قادار یارامازدك یا دمین ،
شیمدی صوصدك .
— نه یاپسین ؟ چوق اوزولدی
اثوابنی بن دیكركن ... چوجوقلر ،
آرتیق بزده یاتمالی‌یز دكیامی ؟

— بویوك آننه ، بو کیجه قاچ ماصال وار ؟
— ایکی ماصال ، کوزەل دیکلەیك نەمی ؟
قاریولالر آچیلارق ترتمیز
یاتاقلره یاتیریلدی یاورولر ؛
— بویوك آننه ، سن کیدەرسەك ایکیمز
اویومایز ....
— کیدەرمی یم ؟ کیم باقار
صوکرا سزك یوزیکزه اویورکن ؟
هایدی یاتیك ، بسم‌الله ، آفرین .
— بویوك آننه دیمدکمی بك ایرکن
داها شیمدی ؟
— أوت ، ایرکندی دمین ،
لکن آرتیق پك کیج اولدی ، یاتیکز .
یاوروجقلر اوزاندیلر ایچه .
— بویوك آننه ، کیتمیکز بزیالکیز
بك قورقارز !
— ایشته سزه بو کیجه
اوچ ماصال وار ، صوصك آرتیق یاورولر .
آراسنه کیردی ایکی یاناغك

بویوك آننه ؛ شیمدی برماصال باشلار ،
قورو آللر قونار ایکی یاتاغك
هلال کیبی کنارینه ؛ قاندیلك
تیتره‌ك ، اینجه ضیالری ایچنده
بویوك آننه کوموش صاچلی برکلین ،
یاوروجقلر الماس یوزلو برخنده .
برماصالجق ، برداها ... شیمدی کوچوك
میشل میشل اویویوردی ؛ آرادن
چوق کچمه‌دن اویودی صوکرا بویوك .
ایشته بویله بویوك آننه هرزمان
چوجوقلری اویوتمادن چکلمز ،
اویودقدن صوکرا بیله چوق زمان
بکلر دورور ، یورغونلغی هیچ بیلمز ؛
صباح باشلار ، کیجه دورور ؛ نه یامان
اولور بویوك آننه‌لرك شفقتی !
نه اوصانیر نه یورولور نه بیقار .
بویوك آننه اللهك مرحمتی ،
یوزندن الك بویوك معنالر چیقار !
بویوك آننه بیاض صاچلی برملك ،
بویوك آننه ، آننه‌دن چوق سویلیر ؛

ایسته‌نیلسه جان‌ده ویرر کوله‌رك ،
بویوك آنه ایکی کره آنه‌در !

قارینجا

قارینجاجق ، بل اینجه‌جك ،
طیپیش طیپیش ، مینیك مینیك
یورور کیده‌ر ؛ ناصیل بویوك
بر آرپا آرقاسنده یوك !
ناصیل طاشیر او آرپایی ؟
نیچون اولور اونك پایی
جهانده بویله بر آغیر ،
بلالی یوك ؟ خاییر ، خاییر :
او آرپاسیله مفتخر ،
کلیر کلیر ، کلیر کلیر !
یووارلانیر ؛ دوشر ... ینه
طوپارلانیر ؛ او کندینه
کووه‌نمسه طاشیرمی یا
بر آرپا بر آغیر بلا ؟

قارنجاجق ، قارنجاجق ،
سنك قادار بزم یازیق
قوی د کیلدر عزممز :
دایانمایز شو حاله بز !
کوچوك بویوك نباتکه ،
شودو رمایان حیاتکه
بوتون جهاندن آفرین
کلیر ، دیمك جهان سنك !

بیلمجه‌لر

« ۱ »

پك یوکسك بر آغاجم وار ،
داملرك اوستندن باقار ،
دالی یوقدر ، قولی یوقدر ،
صاغی یوقدر ، صولی یوقدر .
کلاهنی کییر چیقار ،
یوزینی هواده ییقار ؛-

قوغوغی باشنده دورور ،
ایچنده انسان اوطورور ؛
باجا کبی یووارلاقدر ،
رنکی یشیل دکیل آقدر ؛
هر محله‌ده تپیشیر ،
هر کسك دوستی کیدر ؛
یوزی سویملی ، قلبی شن ،
بزه قالمش پیغمبردن .
قاندیل کیجه‌لری دولار ،
قوینته پارلاق ییلدیزلر .
کونده بش دفعه دوبولور ،
سسی یوره‌که اویولور !
مسلمانلق قولای دکیل ،
بومبارك آغاجی بیل .

بیلمجه

« ٢ »

بر کون واردر ... بیلیرسکز ،
اونی بك سوه‌ر هپکز ؛

او کون کومبور کومبور کلیر ،
عرفه‌سندن بللیدر ؛
صباح غایت ایرکن اولور ،
سوقاقدن سسلر دویولور ؛
قیرمزی بر خوتوز قادار
کوزه‌ل کونش ایرکن دوغار ؛
دیرکن کومبور کومبور طوپلر
آتیلیر ، چوجوقلر قالقار ؛
هرکس تمیز ، یکی ، کوزه‌ل
اثواب کییر ؛ صوکره أل أل
چوجوقلر چیقار کزمکه
یمش ، شکر ، اویون دییه
ایپك کیسه‌یی آچارلر ،
برچوق چیل پاره صاچارلر .
ده‌مت دولو صالنجاقلر
تورکولرله کوکه حوپلار .
ایشته بویله برکون واردر ،
اقشامی پك کچ قارارير ؛
برکون کلیر ، اوچ کون سوره‌ر
دوردت کون‌ بیله اولور ... اکر

بو کونی سز بیلمزسه کز ،
رمضان قالیر ؛ بیلیکز .

بیلمجه

« ٣ »

بر کوزل باستونم واردر ،
کاه آچیلیر کاه قاپانیر ،
اوطورونجه قابی اولور ،
کزمکده اثوابی اولور ؛
یاغمورلر اورور یوزینه ،
کونشلر دولار کوزینه ؛
ایپکلیلر کییر کزه‌ر ،
روزکار وجودینی أزه‌ر .
هر خانمك ألنده وار ،
هر نورلو اثوابه اویار .
کولکه‌لری یر یر قوشار ،
بولوت کیبی خفیف یاشار .
قوجه‌مان برکله بکدر ،
نورلره آچان چیچکدر .

اسمی عربجه‌در دییه ،
بیلمم دیمه بول ..... [١]

بیلمجه

« ٤ »

تل تل یلپاز‌ه‌م ، خوش کلدك !
کندیکی بیلیرسك کندك :
یوکسلسه‌ك‌ده مندرلره ،
همن دوشرسك یرلره !
قاپی یاننده دوررسك ،
اوصلو اوصلو اوطوررسك ؛
فقط أله آلینیرسه‌ك ،
قوشار قوشارسك آقاجان ؛
پیس بوغازلی بر تاتارسك ،
سوپرونتولری یوتارسك ؛
تل تل قادایفسك قورو ،
خدمتجینك هر کون زوری .

[١] نقطه‌لرك یرینه بیلمجه‌نك نه اولدیغی یازیلاجقدر .

باشقا لازمی آکلاتمق ؛
بوتی بیلمه‌ین آواناق .
قوجه‌مان برقوش قانادی ،
نه‌در بیلك بونك آدی .

بیلمجه

« ٥ »

دیشی بیاض ، ایچی صاری ،
کوموش کبی پارلاق زاری ؛
دنیایه تورکویله کلیر ،
کلدیکی آنده ینیلیر ؛
بوتون طاتلیلرده واردر ؛
ایشی کیسه‌یه ضرردر ؛
آشجیلر هیچ اونسز اولماز ؛
مطبخدن آیرلماز قیش ، یاز ؛
قوت ویره‌ن برجانسزدر ،
ألدن دوشونجه قیریلیر ؛
اونی دوقتورلره صورسه‌ك ،
ناصیل بکنیرلر امان !

جانسز کلیر ، جانی اولور ؛
آتی ، توبی ، قانی اولور .
آك یوکسك داغلره چیقار ،
یوزونی کونشله ییقار .
بیلدیکزمی بونی نه‌در ؟
اونی چوق ییه‌ن سمیرر .
لیمونك بیاضی دیرسه‌م ،
میدانه چیقار بیلمجه‌م .

بیلمجه

« ٦ »

بیاض خانم ، یاغلی خانم ،
اورتاسندن باغلی خانم ؛
کوندوزلری اوطورورسك ،
کیجه‌لری شن دورورسك ؛
دوم دوز ، اینجه برفدانسك ،
کندی کوزکله عیانسك ؛
باشکده ییلدیزك واردر ،
چوق چالیشقان قیزك واردر ؛

أوك آیاغکده دورور ،
هر کس آلتکده اوطورور ؛
سوقاقلره چیقارسه‌ڭ سن ،
یرلر پاریلدار یوزکدن ؛
صاندیق صاندیق صاتیلیرسك ،
بقاللرده آز قالیرسك ؛
بیاض خانم ، دیکدم سنی ،
سن‌ده همن کوردك بنی ؛
یاغلی خانم ، پك تمیزسك ،
بعضاً بر بعضاً ایکیزسك ؛
اوچ دورت اولدیغك‌ده واردر ،
اثوابك بم‌بیاض قاردر ؛
سنی بیلمك قولای اما ،
ایکی « م » ك برمعما !

— دادیجغم —

دادیکزی سوه‌رسکز دکیلمی ؟
حقکزوار ، چوق سویلیر دادیلر :

دادی أوده کولکه‌سیدر آننه‌نك ،
سزك چوجوق روحکزی او آکلار.

*
* *

باقیك بنم برچرکس
دادیم واردی : « بی‌مثال » .
اونی سوه‌ردی هرکس ،
مفتون ایده‌ر حسن حال .
بی‌مثالك هر حالی
ملکلکدی ؛ شیمدی بن
آکلایورم « کمال » ی
بیله حیران أیله‌ین
چرکس قادین نه دار
فضیلتلی بر انسان .
بابام دیردی : « قادینلر
هپ بویله اولسه وطن
جنت اولور ! » بر بویوك
وطنپرور بویله بر
سوز سویله‌رسه اك کوچوك
قادین ایچون ألویریر !

بنم کوزه‌ل دادیجیم
اویانیرده هر سحر
وقتی کلیر ؛ بن یاریم
اویانیرکن نینیلر
سویله‌ر ایدی باشنده
قاریولامك ؛ بن تکرار
اویوردم ؛ بش یاشنده
برچوجوقکن نه بیزار
اولوردم بن اوزمان
اودامه کلسه بری !
« چکیلیکز اورادن !
کیمدر کیره‌ن ایچری ؟ »
دیه بار بار باغیریر ،
صاریلیردم دادیمه ؛
ـ اویو یاوروم ...
ـ یوق ، خایر !
ـ یکی جیجیم ، اویوما .
اوموزنده دادیمك
صوفالرده قوشارکن ،
صانیردم هر آدیمك

مسی کلیر جنتدن :
أ کلنیردم اوقادار .
دادیم قوشار ، قوشاردی
ساعتلرجه ؛ باقانلر
شوصبرینه شاساردی !
آننهم کلیر الك صوکرا
دور دورودی دادیمی .
ـ خانمجیم ، اولدیمی‌یا ؟
ـ حالا یورولمادکمی ؟
اوله‌جکسك ! ـ آننه‌جیم ،
دادیم أولمز ! سز دوروك ...
ــ کوزه‌ل یاوروجوم بنم !
ــ پکی اما ، اوطوروك .
هرکون یکی بر اویون ،
هر کیجه بر خوش ماصال ؛
آکلاییکنز ودوبوك ؟
ایشته دادیم « بی‌مثال » !
بن دادیمك عاشقدم
او آی کبی یوموشاق
چهره‌سنه ؛ نه بیقدم ،

نه اوصاندم او پارلاق
زهره کوزلو دادیمدن .
بیاض گلدن اللری
یوره کجیمه هر زمان ،
اك کوزهل امللری
یاسمین غنجه‌لری
کیبی نازان دوکردی ؛
اوقلبك هر اثری
روحمه روح اکردی !
کاه اولوردم پك خیرچین ،
صاچلرینه اوزمان
آصیلیرده دادیمك ،
اك ظالم ، اك بی‌امان
شدتمله یولاردم !
« یاپما یاوروم ! » آنجاق دیر ،
بر اوف دیمزدی دادیم :
بونی یاپماز ملکلر ! ..
اون یاشنه کلنجه ،
بر کون آننه‌م دیدی که
« کل کیدهلم بو کیجه

دادیکه ؛ بو آقشامکی
حالی بر آز آغیردر !
خسته‌لق چوق شدتلی ...
بلکه بر آز آچیلیر ،
امیدی کسمه‌ملی . »
بنی کورنجه دادیم
بر «دور» دیدی ألیله ؛
آتمادن بر قاچ آدیم ،
آکلادم نه وار هله !
دوغرولدی صوك غیرتله ،
شویله بر آز دایاندی ،
مرحمتدن بر شعله
کوزنده یاندی ، یاندی! ..
بکا جیلان کوزیله
اویله کوزه‌ل باقدی‌که
او نظر بوکون بیله
قلبمك ایچنده‌کی
مزارلردن برینه

نور ایندیریر ؛ دادیمك
عرش اورور کوزلرینه .
آه بیچاره قادین ! ..

* * *

دادیکزی سوەرسکز دکیلمی ؟
حقکز وار ، چوق سویلیر دادیلر :
دادی أوده کولکەسیدر آنەنك ،
سزك چوجوق روحکزی او آکلار .

—

بر طاش بیله دیکمدیلر باشنه ،
دادیجغم ، أولدی کیتدی مزارك !
آچ روحکی روحمك کوز یاشنه ،
جنتکده اوغلك ارلسون بهارك ! ....

ساقاریا

تورك ایلینك قوجا یاووز آرسلانی ،
بزم اورد ، اوولو دینك حق جانی ،

یکرمی برکون بوغدی قحبه دشمانی ،
ساقاریاده تپه‌لدك یونانی ،
حلال اولسون حق یولنده تورك قانی !

غازی پاشا پیغمبرك آداشی
الله ایچون امر ایدنجه صاواشی ،
قوشدی ، کلدی جنکه هردین یولداشی ،
ساقاریاده تپه‌لدك یونانی ،
حلال اولسون دین اوغرونده تورك قانی !

کوز دیکمشدی تورك ایلنه جاناوار ،
اونده سلاح وارسه بزده ایمان وار ؛
تورك سونکوسی حق نوریله پاریلدار ،
ساقاریاده تپه‌لدك یونانی ،
حلال اولسون شانلی آقان تورك قانی !

اویله دوکدك دشمان قانی که صویه ،
قیزیل ایرماق اولدی کیتدی ساقاریا !
کندی کلدی ، کندی دوشدی بوصویه ،

ساقاریاده تپه‌لدك یونانی ،
حلال اولسون تورك یوردینه تورك قانی !

ساقاریاده ییلدیزلرك کوزلری ،
آرادقجه شهید دوشن أرلری ،
یوکسله‌جك کوکلره تورك عسکری ،
ساقاریاده تپه‌لدك یونانی ،
حلال اولسون عرشه کولن تورك قانی !

حلال اولسون ، حلال اولسون ملته ،
تورك ، قانی وقف ایتمشدر امته !
صیجاق صیجاق آقوب کیتدی جنته .
ساقاریاده تپه‌لدك یونانی ،
حلال اولسون حق یولنده تورك قانی !

چفتجی ایله چوجوقلری

چفتجینك بری اولومنه یاقین
چوجوقلرینه دیمشدی که : « باقك ،

قالان تارلایی بابالریمزدن
هیچ برزمان سز صاتمایپکز صاقین ،
چونکه ایچنده بردفینه پنهان .
یرینی بیلمم ، فقط برآز همت
اونی بولدورر ، آغستوسده همان
تارلایی سوروك ، کوزلجه بللهیك ،
هرنقطهسندن تارلامزك البت ،
برقاچ دفعهلر اللریکز کچسین . »
بابا اولونجه چوجوقلری باشلار ،
تارلایی سوروب اقشاملره قادار
هرطرفنی بللهیوب آچارلر ،
شویلهکه سنه نهایتنده بر
چوق محصول اولور ، تارلاجق کتیریر
هرسنهکندن داها زیاده کار .
دفینه وارمی ؟ اویله شی نهآرار :
تارلا التونك کولکهسندن خالی ،
یالکز پدرك حکمت مقالی
چوجوقلرینه ، اولومندن اول ،

او کرنمشدی که برسوزله پك کوزه‌ل ،
چلیشمقده برقوجا دفینه وار !

« لافونتن » دن

باشقاسنك یاردیمی [١]

ایکی کوزه‌ل قیرلانغیچ
بر چیفتلك دیوارینه
یووا قوروب قالمشلر ،
اولمشلر بابا آنا .

جیوجیولری چیقنجه
آنه ، بابا پك ایرکن
هر صباح کیده‌رلرمش
یم بولمغه؛ جیوجیوکن

قوشلر ناصیل یاشاسین
بابالرله آنه‌لر

---

[١] مألی انکلیزجه‌دن مقتبسدر.

طاشیمازسه عملری ؟
سزی أودده کیم بسله‌ر ؟

اقشام اولوب یووایه
بوتون بوتون دونونجه
آننه ، بابا صورارمش :
ـــ نه‌وار نه‌یوق؟ بو کیجه

اویومادن بزه سز
برشیٔ وارسه سویله‌ییك.
ـــ خایر آننه، برشی یوق.
ـــ برشیٔ یوقسه نه‌ایچین

دەمین بر آز اورکدیکز ؟
کولکه‌کزدن قورقدق بز .
ـــ یا اویله‌می یاورولر ؟
هایدی آرتیق کیریکز

قانادلرك آلتنه،
اویویالم، باشقه ایش
یوقدر آرتیق... بر اقشام
جیو جیوجکلر نه‌دیمش،

دیکله‌ییکز : ـ بو کون سز
آیریلنجه یووادن ،
چیفتجی ایله قاریسی
دیدیلر که : ـ شو یابان

صارماشیقلر دیواری
چو کرته‌جك ، ییقاجق،
سوکمه‌لی یز بونلری .
ـ یکی یا کیم چیقاجق

تپه‌سنه دیوارك؟
ـ یا کوکلری یرندن
هانکیمزك قوللری
سوکه‌جکدر؟

ـ یارین بن

دیدی چیفتجی، کیده‌رم
قومشولردن ایکی اوچ
دلیقانلی بولورم،
قوت ایستر ، ایش پك کوچ .

آه آننه ، آه باباجیم،
یوواجیمز یوق یارین!
آننه، بابا کولدیلر،
دیدیلر که: ـ قورقمايیك ؛

نه‌صارماشیق سو کولور ،
نه یووامز ییقیلیر ،
باشقاسنك قولندن
ایش بکله‌مك خطادر .

اوچ درت اقشام صوردیلر:
قومشولر کلدیلرمی ؟
ـ کلن کیده‌ن اولمادی.
ـ هر کون دیکله‌ییك ، أمی

نه دییه‌جك چیفتجیلر .
جیوجیوجکلر بر اقشام
شونی خبر ویردیلر :
ـ آننه ، بابا ، یارین تام .

کونش یوزی افقدن
کورونورکن چیفتجیلر

کندیلری ، یاردیمسز
صارماشیغی برابر

سوکه‌جکلر..

— اویله‌یسه

— آننه ، بابا — ایش فناء
— دیدیلر — بز ایرکندن
قاچمالی‌یز مطلقا .

ایرته‌سی کون طاڭ یری
آغاریرکن جیوجیولر
اوموزلره آلیندی ،
قوشلر اوچوب کیتدیلر ؛

باشقا یرده بر کوزه‌ل ،
یکی یووا یاپدیلر .
حکایه‌مدن لکن سز
نه دویدیکمز چوجوقلر؟

ایشته شونی آکلایڭ :
باشقاسنڭ یاردیمی

یا هیچ کلمز یاخود که
کلسه بیله آدامی

آدام ایتمز؛ دنیاده
هر کس کندی کوجنه
کووه نملی ، عرایشی
کوروب کندی کندینه !..

قوش قفسی

امان ناصیل کوزه لدر
قوش قفسی ! کیم بیلیر
نه صنعت نه مهارت
ایستر بوکا؟ بن حیرت
ایده رم بر قفسه !
اویوواِبی کیم کورسه ،
سوه ر مطلق ؛ نه نارین
نه اینجه در ! قفسك
قبه جکی ، قاپیسی ،
تونکلری ؛ یاپیسی

تل تل صاچدن أورولمش .
اوکا لایق کورولمش
کوز ببکی یملکلر ؛
صولقلری نه بکسزه‌ر
هلال قاشلی یبلدیزه ؛
قفس کوچوك بر قیزه
بکسزه‌دیلسه یاقیشیر ،
اویله کوزه‌ل یوادر .
بو یووادن کوزه‌ل بر
شی وارمیدر ؟ کیم بیلیر ؟
ایشته بیلدی هپکز :
قوش دکیلمی دیدیکز ،
کوزلریکز کوله‌رك .
أوت قوشدر ، اوملك
یاورودر که قفسدن
صیچیرار ، قونار ، اوترکن
نازك بر روح آچیلیر ،
کوکلکزه صاچیلیر .

صالینجاق

صاللانیور صالینجاقجق ،
صاللانیور ؛ ایچنده بر
ییلدیز یوزلو ملك چوجوق ،
صاغه صوله کیده‌ر ، کلیر .

ایکی یاندن ایکی چوجوق
اوچوروبور صالینجاغی ؛
بولوتلره قادار صانکه
یتیشه‌جك اوبایاغی !

لکن دادی بر طرفده
دوروبوردی؛ دیدی که : «یوق ،
بویله خیزلی صاللامایك ،
صاللانیور آغاج بك چوق ! »

شیمدی اورتا بر سرعتله
صاللامغه باشلادیلر ؛

دادیلرك سوزلرینی
دیکله‌ملی هپ چوجوقلر .

صالینجاقده دوران یاورو
صیقی صیقی ایپلرندن
طوتمش ، دیردی : « دادیجغم ،
سن هیچ قورقما : دوشمم‌که بن »

صالینجاغی کورەن انسان
طاتلی طاتلی صاللانیرکن ،
بیاض بولوت کچر صانیر
قوشه قوشه کوك یوزندن .

شیمدی‌ده بر روزکار چیقدی ،
صاچلرینی چوزدی تل یل ؛
قیزجغزك پاریل پاریل
اوچان صاچی نەدە کوزەل !

او صاچ دکیل ، بر قوجاق نور
اننه کوزلرندن دوشن
نورلر قادار سویملیدر .
صالینجاقجق اوچیورکن

اطرافده‌کی آغاجلرك
داجتلری هپ أکیلیر ،
سلام ویریر صالینجاغه ؛
چیچکلردن ایکیده بر

قوقولردن سوزلر کلیر ،
« صاللان ملك یاورو . » دیرلر ؛
کونش اورور یشیل یشیل
یاپراقلره ، صوکرا کچر

صالینجاغه ؛ قیزجغزك
یوزی زمرد رنکی طوتار ؛
بر کوچوجك بولوت بعضاً
صالینجاغه کولکه آتار .

بر قوش قونار بر فیلیزه ،
جیویل جیویل اوتر دورور .
آننه باقار پنجره‌دن ،
صالینجاغه کوکلی اورور .

حوپ حوپ، حوپ حوپ ... صالینجاغك
ایچنده‌کی ملك شیمدی

« بن بر تورکو سویله‌یه‌یم ،
قوشلر دویسون بنی . » دیدی ؛

باشلادی بر تورکوجکه ،
نه اینجه‌جك نه تیتره‌ك سس !
سویله‌دیکی تورکو نه‌در ؟
اونی بوکون سویله‌ر هرکس ،

چونکه وطن شرقیسیدر .
کوچوك ، بویوك بوتون ملت
بو شرقی‌یی سویله‌ر بوکون ،
بوشرقیدن هرسعادت

دولار بوتون وجدانلره .
حوپ حوپ، حوپ حوپ؛ صالینجاجق
اوچوب کیده‌ر هپ کوکلره ؛
چیقار دورور یانیق یانیق ،

قیزجغزك کوزه‌ل سسی .
اونی شیمدی دیکله‌ر وطن ،
آفرین دیر ! بوتون باغچه
تیتره‌در یانیق صداسندن !

— یلپازه —

صاللانیور کوزه‌ل کوزه‌ل ،
صاللانیور یلپازه‌جك ؛
اونی طوتان کوچوجك أل
یلپازه‌دن بیله نازك.

صاللاندقجه سرین سرین
بر روزکارجق یوزه اورور ؛
کاغدلری ده‌رین ده‌رین ،
قیوریق قیوریق اوینار دورور .

یلپازه بر بویوك یاپراق ،
یلپازه بر کوچوك بایراق
کبی اوچار هوا آلیر ؛
اونی شویله اکلارم بن :
یلپازه‌جك کوکدن دوشن
یاورو ملك قانادیدر .

کوچوك خلایق تورکوسی

انه‌جکم هانکی برده یاتیور ؟
اوکسوز کوکلم قوینته جان آتیور ...
بیلمم انسان ناصیل انسان صاتیور ؟
آل اوینه دوشدم کوچوك‌یاشمده .

سویله‌یك ای‌کوزه‌ل یوزلو چیچکلر ،
بنی نینه‌م هانکی‌طوپراقده بکلر ؟
بکا بر یول کوسترك ای‌ملکلر ؟
سز انه‌می کوردیکز کوز یاشمده .

صاچلرم انه‌مك یورغانی‌اولسون ،
طوپراغنه قانلی یاشلرم دولسون ،
عمرمك چیچکی‌یاننده صولسون ،
کوزه‌ل اولدی دنیسین مزار طاشمده !

امتحان

امتحانلر یاقلاشدی ،
ایش فنا ؛
هر کس بوکا چوق شاشدی :
دائما
چابوق کلیر امتحان
نه‌دندر ؟
نفس آلماز بر انسان ،
او کلیر ....
— باش بلاسی امتحان ،
ینه سن ،
دییور کوچوك نریمان ،
نره‌دن
چیقدك کلدك ؟ آمانك
کونده اوچ ،
امتحان وار ؛ انسانك
بویله کوج
امتحانلر ویررکن
ازیلیر

یورکجکی ...

ــ هله سن

چالیش بر

هفته قادار ، امتحان

ویررسك ؛

بو سوزمی آکلایان

یوق لکن ،

دیکله‌من بر آرقاداش .

ــ امان سن ،

درسلرکله وار اوغراش ؛

دیلکدن

قورتولالم « نجیب » بز

کبرلی

آرقاداشی سومه‌یز .

ــ بس بللی :

کچن سنه چیقدی‌یا

برنجی ،

بوسنه‌ده مطلقا ،

بو جیجی

بکم ازیله چیقارم
ظن ایده‌ر !
— کیم سویله‌مش آجانم ؟
بو سوزلر
نردن چیقدی ؟ سزه بن
نه دیدم ؟
— آکلادق هرحالکدن ....
— پك نادم
اولدم آرتیق ، عفو ایدك
بنی سز ؛
بر شی دیمم ؛ سز کیدك ،
امکسز ،
چالیشمادن امتحان
یرینه ؛
برنجی سن اول احسان ،
بوسنه .
اونونجی‌یم بن ... آرتیق
براقیك !
— نجیب قیزدی برآزجق ....
سز صاقین

یاقلاشمایبك اوكا ها :
بر توقات
اینر همان !
— بودالا
كندك آت
اونی جانك ایسترسه ،
بكا سن !
— نجیب بزه كوسترسه
او كوزه‌ل
جوابلری ، نزه‌دن
بولویور ؟
امتحانده نجیب شن
اولویور
بز تره‌ركن !
— بو ییل بن
مطلقا
برتجی‌یم ؛ نجیبدن
دائما
كری قالمق عیبدر !
— دوغرودر

انسان بوندن اوتانیر .
— حق بولور
یرینی بر کون البت .
نجیبك
حقیمی وار ؟ نه‌جنت !
— بن ده‌مین
آ کلاتدم‌یا ، بنمدر
بوییل حق .
— اوت احسان ...
— یوق نادر
اولاجق .
— کیم اولسه بز قیزمایز
نجیبدن
ماعدا ، نجیب یالکیز ....
— جانم بن
نه ادعا ایده‌رم
نه‌ده‌ بر
سوز سویله‌رم ؛ بکله‌رم ،
یتیشیر

بزه هجوم بوقادار ،
بن آرتیق
کیدییورم چوجوقلر .
— آزیجق
اوتاندی‌ده صنفدن
قاچیور ؛
کوزی سیاه بر دومان
صاچیور !
نجیب چیقدی . چوجوقلر
کولدیلر ،
آرقاسندن نه آکلار
نه‌دیکلر
بونلر شیمدی ؛ هربری
کندینجه
هرکسدن یك ایلری
یك اینجه
فکرلی بك کسیلدی !
درسلری
خیالنجه هپ بیلدی
هربری .

کتاب ، فلان آتیلدی
بریانه ؛
ایشه کبر قاتیلدی .
انسانه
کبر ، عناد الك فنا
شیلردر ؛
قورولافلر عادتا
كه‌میرر
عزمی ، سعی ذهندن .
باقیکز :
بونلر صحبت ایده‌رکن
یالکیز
برصنفه قاپانان
نجیبك
قلبنده وار الك یامان
الك متین
برقناعت برهمت .
اوشیمدی ،
« ایتملی‌یم چوق غیرت
بن ! » دیدی .

آرسلان کبی چالیشدی
کونلرجه ،
درسلرینه آلیشدی ؛
اکلنجه
کلدی اوکا الڭ کوچ شی .
پك امین
برقلب ایله امتحان
کوننه
منتظردی .
— سن احسان ،
بوسنه
برنجیسك . دیورلر
تنبله .
بوتون اوبر چوجوقلر
أل أله
ویرمشلردی نجیبی
دوشورمك
مقصدیله توی کبی !
بوش امك :

کلدی ، چاتدی امتحان ،
تنبللر
هپ دوندیلر صنفدن.
نه‌خبر
عجب بزم احساندن ؟
بر « یدی »
آلابیلدی لساندن.
سورمدی
پك چوق زمان امتحان ،
اون چوجوق .
کچدی اول احساندن .
نه‌بوزوق
نه‌محزون برچهره‌یله
کوروندی ....
کوزونده‌کی نور بیله
بوروندی
ماتملره ! احسانی
چوجوقلر
سومز اولدی ، انسانی
آرارلر

سعادتی وار ایکن .
فلاکت
رغبت کورمز کیمسه‌دن ،
نه آفت !
نجیب ایسه بك پارلاق
امتحان
ویردی ، بوبرغالی حق
برانسان
چالیشیرسه قازانیر
هرزمان .
چالیشانی اللهدر .
امتحان
زماننده کوزه‌دن ،
بونی بیل !
عناد ، کبر ، لاقله سن
« اون » دکیل
« بش » نومرو آلمازسك
بیچاره ،
مکتبده‌ده قالمازسك ،
برکره

تنبللکه اوردکمی ،
ایشکی ،
بر کونجکز دوردکمی ،
پشکی
طوتاما‌ـك کیمسه‌نك
بو بویله .
چوق چالیش هم پك متین
سوز سویله !
« لافله پینیر کمیسی
یوروموز ! »
دیرلر کبرك پریسی بوروموز
عاقل چوجوق کوزیی .
بونی سن
او کره‌ن‌ده بیل سوزکی
چوجوقکن .
ایشته نجیب هم عاقل
هم انسان
هم نازکدی ، هیچ غافل
اولمادن

چالیشدی هر ییل اویله .
هر سنه
بر نجیدی ، او بویله
در سنه
چالیشدقجه سمادن
نور حق
کلدی اوکا خدادن !
اك پارلاق ،
اك مکمل اك عالی
بر وجدان ،
بر عرفانله کمالی
بی پایان
اولوب قالدی . یوره کدن
چالیشمق
بویوکلکه بیل که اك
بویوك حق !

دوغوران اولور .

نصرالدین خوجا بر کون قومشودن
برقازان آلمش ؛ دیمش که « یارین
کتیریرم بن ، بوکونلك لازم ؛
قازانه برشی اولور صانمایك . »
ایرتسی کون بر تجربه ایله
قازانی خوجه ویرمش برابر ؛
قومشوسی دیمش : بوتجربه نه ؟
سویله باقالیم ....
— جانم برادر ،
آکلامادکمی ؟ قازان دوغوردی !
قومشو سوینمش .... قازانی تکرار ،
بش کوندن صوکرا ایسته‌مش خوجا .
قومشو صانمش که ینه وار برکار ،
قازانی ویرمش ممنون اولارق ؛
لکن بودفعه قازان چوق قالمش .
بزم خوجاده ؛ قومشو خوجانك
أوینه کیتمش ، قاپی‌یی چالمش :

ـ ویرك قازانی لازمدر بزه ....
نصرالدین خوجه دیمش اوزمان :
« قازانك أولدی ! » قومشو شاشیرمش .
ـ بوناصیل سوزدر ؟ أولورمی قازان ؟
« با دوغورورمی ؟ » دییه‌رك قوجا
قاپی‌یی اورتمش نصرالدین خوجا !

تورکولر

« ١ »

بز کوچوکز، سز بویوك...
بویوکلره آغیر یوك :

اوقویالیم بز درسی ،
او کره‌تیکز بزه سز ،
درسمزك نره‌سی
کوجسه تکرار ایدیکز .
بز کوچوکز، سز بویوك؛
بویوکلره آغیر یوك .

سز کتیرك قاصابی ،
بز آچارز قاپاغی ؛
سز قوروکز ماصابی
بز قوپالیم طباغی .
بز کوچوکز ، سز بویوك ؛
بویوکلره آغیر یوك .

طاشلری سز طوپلایك ،
بز أولری یاپارز ؛
هوایه سز حوپلایك ،
بز طوپلری قاپارز .
بز کوچوکز، سز بویوك ؛
بویوکلره آغیر یوك .

سز تارلایی بللهیك ،
بز فدانی دیکهرز ؛
طوپراغی سز أللهیك ،
توخومی بز اکهرز .
بز کوچوکز ، سز بویوك ،
بویوکلره آغیر یوك .

سز قلعه‌لر ده‌ویرك ،
بز یارالر باغلارز ؛
سز وطنه جان ویرك،
بزده سزه آغلارز !
بز کوچوکز ، سز بویوك ؛
بویوکه اك شانلی یوك !

« ۲ »

خوپ ، خوپ آلتین طوپ ،
آللردن قاچار ؛
یره دوشونجه ،
هوایه اوچار .

چوجوقلر ، خوپ خوپ ،
اوینایالیم طوپ.

بر ، ایکی ، اوچ ، دورت ،
بش ، التی ، یدی ،
سکز ، دوقوز ، اون،
اون بردر شیمدی .

چوجوقلر خوپ خوپ ،
اویناياليم طوپ.

کوچوك أللرده
کوچوجك طوپلر
سرچه‌لر کبی
هوايه خوپلار .

چوجوقلر ، خوپ خوپ ،
اویناياليم طوپ.

اون ایکی ، اون اوچ ،
اون دورت .. اون بشده
قالدق بز ، ايواه ...
طوپ شیمدی سزده.

چوجوقلر ، خوپ خوپ،
اویناياليم طوپ.

بویوك أللرده
بویوجك طوپلر ،

کوکوجینلردر
کوکلره اوچار .

چوجوقلر ، خوپ خوپ
اوینایالیم طوپ .

طوپی آتارکن
قوللر آقمالی ،
طوپ اوچویورکن
شمشك چاقمالی :

چوجوقلر خوپ خوپ
اوینایالیم طوپ .

تورکو

— ٣ —

صنف باشی

چوجوقلر کلیکز ،
أل أله ، قول قوله

بر حلقه اولوکمز ،
باقیکز صاغ صوله ؛
حلقه‌مز دوزه‌لسین ...
پك کوزه‌ل ، آفرین .

هپ برابر

ال أله ، قول قوله
اوینار شیمدی بز ؛
بر حلقه اولورز ،
تورکولر سویله‌رز .

صنف باشی

أل أله ، قول قوله
صیچرایك یوقاری ؛
آچیلك هپکز ،
اوزاتك قوللری .

هپ برابر

أل أله ، قول قوله
صیچرارز خوپ ، خوپ ، خوپ؛
حلقه‌یی آچارز ،
قاپارز بز طوپ طوپ .

صنف باشی

أل أله ، قول قوله
ایلری کیده‌رز ؛
یوروملق بیلمه‌یز ،
تورك اوغلی عسکرز .
أل أله ، قول قوله
اولانی وطنك ،
هرزمان أل أله ،
قول‌قوله یاشاسین.

هپ برابر

هرزمان أل أله ،
قول قوله یاشارز ؛
اوردولر دوزیر ،
قلعه‌لر آشارز !

دادی ایله ساعت

بزم أوده پك اختیار
بر دادی وار برده ساعت :

اونك خويى بوكا اويار :
چكەسى هيچ دورماز راحت .
ساعت دادى‌يى چاغيرر ،
طيق طيق اوتر ديواردن ؛
دادى ساعتە باغيرر ،
سسكى كس ، دير آقاجان !
ساعت عنادينە سويلەر ،
اورور طيق طيق ، اوتر چن چن ؛
دادى اوكا هجوم ايلەر :
« سنى صوصدوررم خيرجين ! »
لكن بر كون ساعت دورسە ،
دادينك كوكلى بوش قالير ؛
كيم كلوب ساعتى قورسە ،
اوندن بر آفرين آلير .
ايكيسنك ياشى يوزدر ،
اويمزدە بر عصر وار ؛
ايكيسى‌دە پك كوربوزدر ،
داها بر عصر ياشارلر !

شاقا

شاقا نه‌در ؟ شاقا کوزه‌ل اکلنجه
انجه فکر ، خوش حس ، طاتلی ذکاوت ؛
آرقاداشلق عالمنده شاقایه
ویرملیدر پك سویملی برقیمت .

أوت ، شاقا خوش اولورسه چکیلیر ،
اونی یاپان بلکه جاندن سویلیر ؛
« نه‌شاقاجی نه‌سویملی چوجوقدر . »
دیرلر اوکا ، شاقاجیلق بویله‌در .

لکن ... أوت برلکس وار : شاقاجی
قابا ، صابا اولماملی ؛ برسوزله
برکوچوجك اشارتله اك نازك
قلبی قیرمق بك قولایدر . سزهله

یا هیچ شاقا یاپمایکز ، یاخودکه
یاپارسه‌کز دوشونه‌رك یاپیکز .
بن برشاقا اکلاتایم سزه‌ده
حکایه‌مدن بویوك حصه قاپیکز :

برمکتبده شاقاجی ، پك شاقاجی
بری واردی : احمد بك ، اوشاقایی
صوك حدینه واردیردی هرزمان ،
لکن برکون آله‌ویردی یاقایی ،

باقیك ناصیل : شیشمانجه برارقاداش
اسکمله‌یه اوطورورکن احمد بك
چکیویردی اسکمله‌یی ؛ اوچوجوق
پك شدتله یره‌دوشدی ؛ بو برشی

دکیل ، لکن چوجوقجغز بایلدی ،
یوزی صولدی ، دوردی صانکه نفسی ..
هپ چوجوقلر قوشوشدیلر ؛ یاربی ،
نه‌یامان برتلاش آلدی هرکسی!

یتیشدیلر مبصرلر ، خوجالر ،
دوقتور کلدی ، چوجوقجغز آییلدی؛
فقط اوکون بو حیوانجه شاقادن
هپ چوجوقلر پك ایکره‌ندی پك ییلدی!

مدیر بك‌ده کلدی ، آلدی احمدی ،
ایکی ساعت توقیف ایتدی ؛ اذنسز

قالدم تمام بر آی شاقا یوزندن .
شاقاجیلق غایت کوجدر بیلیککز .

شاقا شکر اولور اکر کوزه‌لسه ،
قابا شاقا لکن زهر کبیدر ؛
تربیه‌لی برچوجوغك شاقادن
واز کچمسی داها تقدیر ایدیلیر .

نینی

جیجی ببك ، کوزه‌ل ببك ،
باقدك بکا سن کوله‌رك ؛
بنم مینیك ببکجکم ،
ببکجکم ، یاوروم بنم ؛
کل یات ، بر آز اویو ، نیچین
آچیق دورور کوزجکلرك ؟
یاتیرایم بن‌ده کور سن ؛
اویقو آقار کوزلرکدن !

قاپادك یا كوزلریكی ،
نینی یاوروم ، نینی نینی .

*
* *

ایشته نینی سویله‌یورم ،
اویو بنم كوزه‌ل یاوروم ؛
اویوسون ببك یاوروم هو هو ،
بنم ملك یاوروم هو هو !..

آچوب دورما كوزلریكی ،
سنی یارامازجق سنی !
اویوسون ببك یاوروم هو هو ،
بنم ملك یاوروم هو هو !

هو هو هو هو ، نینی نینی ،
آرتیق اوزویورسك بنی !
اویوسون ببك یاوروم هو هو ،
بنم ملك یاوروم هو هو !

میشیل میشیل اویودك یا ،
باقامازسك آرتیق بكا ؛

اویوسون ببك یاورروم هو هو ،
بنم ملك یاورروم هو هو !

تنبل نافذ

تنبل نافذ نه بیچاره چوجوقدر ،
اونك هر کس باشنه برطاش اورور :
هیچ صفتسز سویله‌مزلو آدینی ،
حقارتك هر کون دویار طادینی :
— تنبل نافذ ، ینه قافاك دولمامش ؛
تنبل نافذ ، ینه درسك اولمامش ؛
— تنبل نافذ ، هایدی برآز قیمیلدان ،
تنبل نافذ اولامازکه برانسان !
مکتبندن نافذ أوه کلنجه ،
صورارلردی اوکا مطلق هر کیجه :
— ناصیل نافذ ، تنبللکدن نه‌خبر ؟
چالیشدکمی ؟
— أوت !
— یالان ! .. بش بتر

اولیورسك تنبللكده كیتدكجه .
دوشوندیكك یمك ، ایچمك ، اكلنجه ،
برده اویقو ! سنی قوجا مانغافا !
نه‌درسندن چكدیكمز شوجفا ؟
تنبل نافذ سوقاقلردن كچركن
مكتبنه كیتمك ایچون ایركندن ،
اونی هرسس صفتیله چاغیریر ،
قولاغنه « تنبل نافذ ! » باغیریر !
تنبل نافذ ، تنبل نافذ دیه‌رك ،
تراموایلر كچیورلر ؛ بركوپك
حاولادیمی ، تنبل نافذ دویولور ،
قولاغنه بوسس هركون اویولور !
لكن نافذ آلدیرمازدی ؛ بر انسان
آلیشدیمی تنبللكه الك یامان
حقارتلر قولاغنه ویز كلیر ،
تنبللرك حالی ایشته بویله‌در .
بویله اما تنبللری مكتبلر
بارینديرماز ، بركون طوتار ، دفع ایده‌ر .
طرد اولوندی مكتبندن نهایت ،
آمان یارب ، نه‌حقارت ، رذالت ..

بو قادارله قالسه ، خایر ، باباسی
دیدی بر کون : « هایدی کل کور اولاسی !
بن فقیرم ، سنی أوده طوتامام ،
هر کون آجی آجی زهر یوتامام ؛
اکمککی قازانمانك زمانی
چوقدن کچدی ، کل ده او کرەن جهانی ! »
تنبل نافذ بر دەمیرجی یاننه
براقیلدی ؛ داها ایلك کون جاننه
قادار کچدی اوستاسنك دایاغی ،
اقشام اوستی طوتماز اولدی آیاغی !
بویله هر کون صوبا ، دایاق ییەرك
تنبل نافذ بر کوچوجك کوستەبك
کیبی قالدی . أولدی ، کیتدی نهایت ! ...
کیم ایتمزسه وظیفەیه رعایت ،
ایشته بویله کوپك کیبی گبریر !
اللهك اك سومەدیکی تنبلدر .
اك مقدس وظیفەدر چالیشمق ،
فرضدر بزه وظیفەیه آلیشمق .
بونی بیلیك ، یاوروجقلر سز آمان ،
تنبل نافذ اولمایکز برزمان ! ..

نصرالدین خوجانك جبه‌سی

مردیوندن یووارلانمش !

نصرالدین خوجا بر کون قهوه‌یه
کیرنجه دیمش قومشوسی « آقشام ،
أوکدن کلن کورولتو نه‌یدی ؟ »
خوجا دیمش که : « دویدوکمی ؟ تمام :

جبه‌م دوشمشدی مردیونلردن ! »
— جبه کورولتو یاپارمی بویله ؟
— أوت ، یاپماز ... بن لکن جبه‌مك
قالیورمشدم ایچنده شویله !

بکدن کلن بکدر

« ضرب مثل »

برمکتبده بر « صادق » بك
واردی ؛ بویوك ، کوچوك بوتون
چوجوقلرك حرمتنی
قازانمشدی ؛ اونك ایچون

لازم کلسه فدا کارلق
ایدەرلردی . معلملر
بیله اوکا بویوك انسان
ایمش کبی سوزلر سویله‌ر ،

اونی پك چوق سوه‌رلردی ؛
مدیر بك‌ده صادق بکی
چوق سوه‌ردی ... حاصلی او ،
مکتبنك کوز ببکی !

صنفنده او برنجی ،
حسن‌حالده او برنجی ؛
کونش قادار پارلاق ذکا
هرکمالده او برنجی !

هرکس درسی اوکا صورار ،
کیمك اولسه براز دردی ،
درمانی اوندن ایستر ،
اوده همان بخش ایده‌ردی .

عالی‌جناب ، تربیه‌لی ،
نازك ، کامل برکوچوك بك ؛

از انیت کوسترمکده
اوکا آسان ایدی هرشی .

خستهلانسه اومثلا ،
چوجوقلر هپ کیدهرلردی
صنف صنف خانهسنه،
اونی مسعود ایدهرلردی .

صادق بکك هرحالندن
کورونوردی بویوكلكی ؛
اوکا مفتون ایدی قلباً
مکتبنك اك کوچوکی .

نهدندی بو ؟ چونکه اونك
بدری بك اصیل انسان ،
غایت نجیب بربك ایدی ،
اجدادیده برخاندان .

غایت دوغرو برسوز واردر :
اصیل اولان چوق سویلیر ؛
هیچ برایشی عادی اولماز ،
زیرا بکدن کان بکدر !

بش غروشه قالقان بوقادار اوینار !

تصرّف باشقادر ، خسیسلك باشقا ؛
بونی ایی بیلك ، خسّت انسانی
بدنام ایده‌ر دورور ؛ ایشته شو فقره
کوسته‌ریر نه دوندر خسیسك شانی :

کانون ثانیده بر بالیقجینك
آعینه ناصیلسه بر قالقان کلیر ؛
آمان دیر بالقجی « کوتوره‌یم فلان
بك افندی‌یه بن : غایت زنکیندر ،

بوقادار موسمسز طوتولان قالقان
مطلق بك زیاده ذوقنه کیده‌ر ؛
کیم بیلیر کیفندن بکا نه‌قادار
بول پارا ویره‌رك بویوکلك ایده‌ر . »

آلیر قالقانی ، داها اوینارکن
کوتورور او بکه . بك دیرکه « آمان
بوقادار موسمسز بویله دیب دیری ،
پك بویوك پك یاغلی بر نفیس قالقان

بر قوجا قویوندن داها قیمتلی !
کلیك ، آلك شونی ؛ بالیقجی‌یه بر
چه‌یرك مجیدیه بخشش ویریکز .
امان بویله بالیق ناصیل یه‌نیلیر ! »

بالیقجی دویونجه بو سوزی اورور
قالقانی اوموزه ! بك دیرکه « نه‌اوّ ؟ »
بالیقجی‌ده دیرکه « باشقا بر یرده
اویناتمالی‌یم بن ... »
— براق اونی !
— یوو :
بنم جومرد بکم ، سنده عقل وار ،
بش غروشه قالقان بوقادار اوینار !

الـٔ مضر حیوان

تعطیل وقتی یاوروجقلر
باغچه‌یه هپ طوپلانمشلر ،
هم کوزه‌ل هم فائده‌لی
بر بحث وار ؛ بلکه أللی ،

آلتمش چوجوق بر آراده ؛
بویوکاری اوك صیراده ،
سویلیورلر اونلر بوتون .
کوچوك اولان یاورو ایچون
دیکله‌مکدر لازم اولان .

— دنیاده الك مضر حیوان
هانکیسیدر ؟ دیدی نجدت .
جواب ویردی همان عزت :
— ییلان .

— خایر خایر !
— قاپلان !
— دکیل ، دیدی صبری ، آصلان .
— آصلانمی ؟ او پك نجیب بر
مخلوقدر .

— بن ، دیدی نادر ،
قورده الك چوق مضر دیرم .
صبحی دیدی که : افندم ،
تمساح واردر ؛ او الك فنا
حیوان نجه .

— خایر ، بوغا !

— یوق ، کرگدان !

— دکیل : تیلکی !

بیلمزسکز سز اونده‌کی

قورنازلغی ، ملعنتی !

— یدیکی بر طاووق آتی ،

اوبرلری انسانلری

پارچالایور !

— اك خاشاری

اك ظالم اك آلچاق اولان

حیوان بجه خائن صیرتلان !

دیدی زیور .

— یا کرکدان

آز فنامی ؟ دیدی احسان ،

— بکا باقیك آرقاداشلر ،

دیدی صنف باشی ، اوزار

دورور بزم بو بحثمز ؛

ایسترسه‌کز صورالیم بز

خوجامزدن .

— اوح ، پك اعلا

دیدیلر هپ . کوچوك صفا

کوندەریلدی دعوت ایچون

معلمی . همان بوتون

چوجوقلر پك تربیەلی

بر وضعیت آلدی ؛ أللی

آلتمش کیشی دیزیلدیلر ،

همان کوزەل ، یر ، یر .

معلم بك کلدی ، دوردی

— افندیلر ، دیدی صوردی :

نەدر بو کون سؤالکز ؟

صنف باشی دیدی کە : « بز

افندم ، بر خیلی زمان

دوشوندك اك مضر حیوان

هانکیسیدر ؟ دیيە لکن

بولامادق . شیمدی سزك

لطفکزدن بکلەرز بز ،

هانکیسیدر ؟ سویلەییکز :

قاپلانمی ، ییلان ، آصلانمی ؟
یوقسه تمساح ، کرکدانمی ؟ »

خوجا دیدی که : چوجوقلر ،
وجدانمه نورلر دولار ،

بویله کوزەل شیلرله سز
اکلنمکی سوەرسه کز .

بیك آفرین سزه بندن :
دوشونمکله بویله کچن

هر دقیقه بر عصردر !
دوشونمەین جاهل قالیر .

کلەلیم بز دردیکزه ،
نەدیملی بیلمم سزه ؟

سؤالکز قولای دکیل ،
اوکا جواب ویرمك مشکل ....

أوت ییلان ، قاپلان ، فالان
غایت فنا برر حیوان ؛

راست کلنجه أولدورملی ،
چونکه مضردرلر ؛ بللی

وحشتلری کورلرندن ،
حاللرندن ؛ شو وارکه بن
الڭ مضری هانکیسیدر ؟
سؤالنه الله بیلیر ،
پك کوج جواب ویره‌جکم ....
جوابمدن بلکه بنم
پك‌ده ممنون اولمازسکز ؛
خوجالی سز لکن حقسز
بولمازسکز دوشونجه .
باقیڭ چوجوقلرم : نجه
آصلان، تمساح ، صیرتلان ، قاپلان
غایت مضر برر حیوان
اما ، اونلر انسان قادار
انسانلره ویرمز ضرر ؛
آج قالینجه پارچالارلر
هر حیوانی أوت اونلر ،
لکن باقیڭ نره‌ده وار ؟
بزم کبی بر جاناوار ؟

فیلیسج ، توفك ، طوپ ، طابانجا
انسانلری میلیونلرجه
اولدورمکه کافی ایکن ،
چیقاردق بز ینه فندن

تحت‌البحر ، بومبا ، مدهش
طیاره‌لر ، غازلر ... هرایش
بوکون اون تورلو سلاحله
کورولیور ؛ آرتیق آکلا ،

نه دهشتلی جاناوارز !
انسانلره قازشی ! یالکیز

بوکون شویله دیملیدر :
انسانیت مادام که بر

دکیل بر چوق ملت اولمش ،
یوره‌کاره بیك کین دولمش ،

محاربه ضروریدر ؛
بونی هرکس آکلار ، بیلیر .

وطنمه ایده‌ن حمله
آنام ، بابام اولسه بیله ،

اونی اورمق وظیفه‌مدر ،
وطن ایچون جان و یریلیر .
لکن انسان دورور ، دورور ،
قاردشنی بیله اورور
اوفاجیجق برحدتله ؛
بونی یاپماز صیرتلان بیله !
الك کوچوك بر منفعتك
وارمی ؟ سنك ایچون نه یر
نه وجدان نه عقل قالیر ،
ألکه بر سلاح آلیر ،
اولدورورسك ! سزه دکیل
سوزم ، لکن قاچ بیك قاتل
واردر بوکون شو جهانده ؟
بو کورولمز بر حیوانده !
هله دوروب دوردکن بر
حیوانجغی أزمك نه‌در ؟
بر کدیجك اویویورکن
یاواشجه‌جق اللرندن

یاقالایوب یره اوران ،
باغیرنجه کونوب دوران ؛
یاخود کوزه‌ل بر کوپکه
ـ انسان دویماز کن سومکه ـ
سرت بر تکمه یرلشدیره‌ن
انسانمیدر ؟.... بیلیرم بن
اویله وحشی بر چوجوقکه
بوش قالدیمی ، قفسده‌کی
قاناریه‌یی یاقالاردی ،
تویلرینی هپ یولاردی ؛
باغچه‌ده‌کی بوجکلری
طوپلار برر کوچوك دری
کیبی دیزه‌در ایپلکلره ،
اوصاتجه صوکرا یره
فیرلاتیردی ؛ اوستنه بر
یامان تکمه یرلشدیرر ،
اولدوروردی ! بر کون بوبك ،
بر قوش طوتدی ؟ نه‌یامان شی :

باشجغزینی دیشلریله
قوپاردی‌ده کوله ، کوله

آتیویردی !.. ایشته چیان ،
قورد ، کرکدان ، آصلان ، قاپلان

بونی یاپماز ؛ ظالم انسان
یاپار آنجاق ؛ ظالم اولان

وجدانسزدر . جناب حق
اونی برباد ایده‌ر مطلق !

ایشته سزه سویلدم بن ،
عبرت آلیك شو سوزدن :

دنیاده اك مضر حیوان ،
مرحمتسز اولان انسان !

آینك کتاب اوقوماسی

اسکی پاشالردن بر جاهل وزیر
خبر آلمش که بر چنکانه هرکون
سوقاقلرده غایت عقللی ، ماهر
آیی اویناتیور ؛ کچنلر بوتون

دوروب باقیورلر ؛ بر چوق پارالر
قازانیور آیی اویونلریله .
وزیر مراق ایتمش ، آدام کوندەرمش ،
دیمش‌که شونی سن ایچه اکلا :

اکر آیی بزم بیلدیکمزدن
پك عقللی ایسه آل بکا کتیر .
آدام کیتمش ، کورمش ؛ پك چوق بکنمش ،
بویله آیی دیمش بولونور نادر .

همان جنکانەیی ، آیی‌یی آلمش ،
کتیرمش وزیره ؛ باشلامش آیی
بر چوق اویون یاپمش ، هله غایت کوچ
برقاچ طاقلاق قیلمش ألده صوپایی

اویناتدقجه ظالم چنکانه ، فقط
وزیر بکنمەمش هیچ بر اویونی ؛
دیمش‌که : چنکانه نافله آییك ،
هر آیی بجریر مطلقا بونی .

اکر سنك آییك عقللی ایسه
بر کتاب اوقوسون ، دیکلیەیم بن .

چنکانه دیمش که : فرمان سز کدر ،
لکن اوقویاماز درس او کرنمه‌دن ؛

قولکزه ویرك بر هفته مدت ،
صوکرا کتیره‌یم ، اوقور مطلقا .
پکی ، اویله اولسون ؛ هایدی کیت ، او کره‌ت ،
صوکرا آل کل بکا بویورمش پاشا .

بر هفته کچنجه چنکانه کلمش ،
ألنده بر کتاب که هر یاپراغی
قالین بر تخته‌دن یاپیلمش ؛ آیی
همان یره چوکمش ، اوبی باباغی

بر کتابك بویوك صحیفه‌لری
کیبی چویرمکه باشلامش ؛ قورناز
چنکانه دیمش که : ایشته اوقویور .
پاشا حضرتلری بویورمش : پك آز

بر معرفتدر بو ، آینك سسی
هیچده دویولمیور ؛ بویله اوقومق
اولورمیمش حیوان ، اوقودیغی نه ؟
چنکانه کوله‌رك دیمش که : مطلق

پاشا حضرتلری بونی بر انسان
ظن بویوروپورلر ! آایکی کوزم ،
آراسنه آتدم یاپراقلرك بن
سکز کوندن بری بر خیلی اوزوم ،

آیم آلیشدی‌ده آرایور شیمدی .
آلینی آغزینه کورمدیکمزمی
ناصیل کوتورویور ؟ اوزوم اولماسه
بونی هیچ یاپارمی ؟ بن افندیمی

شو کوچوك حیله‌یی کورور ظن ایتدم !
بو سوزك اوستنه کیتمش چنیکانه .
بو قصه‌دن صوکره شو حصه قالمش :
صحیفه‌لرینی بر بر اوستنه

کتابك چویرمك هیچ آکلامادن
غایت فنا تأثیر براقیرده باق
نه دیرلر بویله شی یاپان انسانه :
بو اوقومق دکیل ، اوزوم آرامق !

علاج

کوچوك « نرمین » علاجی
هیچ سومزدی ؛ او آجی ،
او فنا صو ایچیلیر
شیمیدر یا ؟ نرمین بر
خاستا اولـه باباسی ،
آننه‌جکی ، آبلاسی
علاج ألده کلیرلر ،
یالواریرلر برابر .
نرمین برچوق نازلانیر ،
آغلار ، دیردی آجیدر
بوعلاج بن ایسته‌مم .
— آل الیمدن ...
— ایسته‌مم ،
ایچه‌مم بن !
— ایچ یاووروم ،
سکا قربان اولورم .
— خایر ایچمم ...
— ایچ قیزم ،

سکا نه‌لر آلیرم .
— یوق ، ولماز یوق ...
— ایچ نرمین ،
بن ایچه‌یم کتیرك .
— نرمین ، ابلاك ایچه‌جك ،
هایدی ... — ایچسین ...
— یابك
صوکرا کیمك اولاجق ؟
— سز براقیك ، بن مطلق
ایچیریرم نرمینه .
— ایچه‌مم بن ، یوق آنه !
ایشته بویله هرزمان
رجا ، تشویق اولمادن
بمضاده خیلی تکدیر
ایشیتمه‌دن نرمین بر
بوتوم علاج ایچمزدی .
اوخیرچینجق بر کدی
کبی فیرلار ، قاچاردی ؛
کوزلرندن صاچاردی

ییلدیز ، ییلدیز آتشلر ! ...
آننه ، بابا برابر
قوشارلردی پشندن .
— هیچ کلیك ایچمم بن !
ابشته صوك سوز ؛ علاج یا
هیچ ایچلمز مطلقا ،
یاخود آنجق بر قاشیق
ایچیلیردی . آزیجق
آجی اولسه آغزندن
چیقاریردی آفاجان .
چوق شکرکه نرمینه
خستالقلر هرسنه
غایت خفیف کلیردی ؛
دوقتور بونی بیلیردی ،
علاج ایچون پك اصرار
کوسترمزدی . بر بهار ،
نرمین بر آز آغیرجه
خستالاندی ؛ باقینجه
دوقتور دیدی : باق شیمدی
اولماز ایچدی ، ایچمدی ؛

بو کون علاج پك لازم .

— ینه ایچمز .

— باقالیم !

سز چکیلك شورایه ،

قارشمایيك برایه .

هایدی زمین ، قالق !

— خاییر ،

ایچمم ، ایچمم آجیدر .

دوقتور همان یاتاقدن

قالدیره‌رق آقاجان

قیزی طوتدی صیقیجه

قوجاغنده ؛ او قوجا

قوللرندن بریله .

زمین ایتدی بر حمله ،

لکن کوچوك باجاقلر

صیقیلمشدی ، نه اوینار

نه قیمیلدار دیزلرك

آراسندن !

— وای زمین ...

دوقتور دیدی : کل دادی
هانی علاج ؟ » قاپادی
نرمین همان آغزینی .
فقط دوقتور ، خرچینی
برآز ایکدی ، بورنندن
طوتدی ؛ « سنی آفاجان ! »
دیدی ، آغیز آچیلدی ؛
— هایدی ، هایدی کل‌دادی !
شیمدی علاج اینیور ،
بوتو ، بوتوم سینیور
نرمینجکك قارننه ،
قورقو کچدی جانه !
صوکرا دوقتور کوچوجك
بورنی آچدی .
— نرمین بك
آجیمیدی !
— خایر ... یوق ...
— علاج آجی هم پك چوق ،
لکن اوندن بن آجی
چیقدم ، یوتدك علاجی !

دیدی دوقتور . صو کرادن
خاستالانسه نه‌زمان
زمین ، دوقتور اوزاقدن
قیصقاج کبی بك یامان
ایکی پارمق کوستریر ...
یاپاجغی بلمیدر :
ینه بورنی طوتاجق !
لکین زمین آواناق
دکیلدی هیچ : قیصقاجی
کوردیمی او ، لك آجی
علاجی‌ده ایچه‌ردی .
بوغازندن کچه‌ردی ،
سینامه‌کی ، هند یاغی ؛
اوصلو اولدی بایاغی .
داها صو کرا قیصقاجسز
بیله ایچدی ؛ قیزجغز
آکلامشدی که مطلق
دوقتور سوزی اولاجق .
کوزه‌للکله اولمازسه ،
زورله اولور ؛ بو قصه

سزه سویلەر چوجوقلر
که انسانك عقلی دار
اولمایینجه چالیشیر ،
علاجه یك آلیشیر .
علاج بویوك احتیاج :
یا اولوم وار ، یا علاج !

اینجی کردانلق

طاقمش اینجی کردانلغی بوینه ،
کلدی بر کون مکتبنه نزاهت ،
هم تمیز هم بویوك بوتون اینجیلر ،
نزاهتك بوینده وار بر ثروت .

هپ چوجوقلر طوپلاندیلر یاننه ،
حیران حیران کردانلغه باقدیلر :
— آمان ، آمان ! بو کردانلق سنکمی ؟
— اوت بنم ، بابام آلدی .

— چوجوقلر ،

ـ دیدی بری ـ بزده بویله کردانلق
ایسته‌یه‌لیم بابامزدن ؛
ـــ باباکز
سزك زنکین دکیل ، بونی آلاماز .
زواللیلر ، سزك ایچون یالکیز

بر یالانجی اینجی ، یاخود بر بونجوق
کردانلقدر آلیناجق ، بیلیکز .
هیچ نافله اوزولمه‌ییك ، جهانده
فقیرسکز ، قاتلانیکز بوکا سز .

شو سوزلردن چوجوقلر پك مضطرب ،
غایت مأیوس اولمشلردی ؛ برزمان
عظمتله ، اوکونمکله سودیرمز
مکتبنده کندیسنی بر انسان .

او کبرلی ، نوبران قیزك باشنه
نه‌لر کلدی ، باقیك : بر کون کردانلق
قوپوویردی ؛ جیوا کبی اینجیلر
یووارلاندی ... تخته‌لر هپ آرالق ،

برچوق اینجی غائب اولدی ؛ نزاهت
قوشدی دوردی طوتمق ایچون ، نه کزه‌ر !
بلکه قالدی ایکی ذیزی کردانلق .
— قاردشجکم ، سن‌ده آرا !..

— اینجیلر

کیتدی یاوروم ، بیهوده هیچ أوزولمه ؛
ایپ قوپونجه قوشسه‌یدی هپ چوجوقلر
اینجیلری طوتارلردی ؛ لکن سن
هپمزی تحقیر ایتدك ! شیمدی‌وار

آغلا ، صیزلا ! کیتدی اینجی کردانلق !
هم حاضرلان أوده‌ده بر جزایه !
زنکینلکله ، بویوکلکله اوکونمك
ایشته بویله آغیر کلیر مولایه .

اوکون بزم نزاهتك قلبنه
آجی آجی زهر دولدی ؛ ندامت
ایتدی بوتون نوبرانلقدن ، کبردن :
— آرقاداشلر ، کلیك دیدی ، بن جنت

ایشلرمشم سزه قارشی ! عفو ایدك .
بوندن صوکرا هپکزه قارشی بن
برآرقاداش ، برخدمتکار اولورم ؛
عفو ایدیکز !...

داها سوزی بیتمه‌دن ،

ایکی بویوك قیز کیده‌رك مدیره
کردانلغك قویدیغنی آکلاتدی ؛
مدیر بك بر امر ویردی : مارانغوز
کلوب بوتون تخته‌لری فیرلاتدی ؛

برر برر طوپلانیلدی اینجیلر ،
صاپلارق ایبریشیمه دیزیلدی ؛
نزاهتده بووقعه‌نك اوستنه ،
انسانلق نه ، نزاهت نه‌در بیلدی !

خوجا خانم صوکرا اوکا دیدی که
« قیزم ، بویله اینجی فلان مکتبه
کتیریلمز ، اونی صاقلا أوکده ؛
بورده طاقمق مخالفدر ادبه . »

نزاهتجك هپ بونلری آكلادی ،
مكتبنده كندی اولدی برنجی ؛
هم جالیشدی هم سودیردی كندینی .
صنفندن قولایلقله برنجی

چیقیوردی . آیریلیركن مكتبدن
هپ خوجالر ، آرقاداشلر آغلادی .
دولدی علم اینجیلری ذهننه
نزاهتك قلبی الماس باغلادی !

اویونجاقلر

قوجا بردكان او كنده ،
كوچوك فكرت آبلاسیله
پارلاق جامك آرقاسندن
باقیوردی دالا دالا !

ایچریده اویونجاقلر ،
تورلو تورلو اویونجاقلر ،

فکرتجکك کوزلرینه
صانکه کلیر ، کیرەر ، پارلار .

قوجا ببك داوولیله
تا اورتاده ؛ اطرافنی
برچوق ببك ، طاوشان ، کوپك
صارمش ... برقامچی ییغینی

شوراجقده آصیلییور .
قوطو قوطو شمندوفر ،
تراموایلر ، آرابالر
ستیمبوتلر ، بیسیقلتلر ،

اودا طاقیملری ... داها
نەلر وار ، یاربی نەلر !
بو اویونجاق عالمنه
چوجوقلرك روحی کولەر .

فکرت صوردی : ــ آبلاجغم ،
بونلر کیمك ؟

ــ سنك ، بنم ؛

جبنده پارا اولانك .

— هایدی بز پارا ویره‌لیم !

— قاچ پاراك وار ؟

— بر آلتمشلق !

— بنده برچیره‌ك ، هپسیله
شو كوردیكك جیجیلردن
بردانه آلینماز بیله !

— بن برشمندوفر ، برده
بیسیقلت ایسترم آبلا !
— اوو ، اوو !

— مطلقا ایسترم !

— سن آرتیق دورما ، صاییقلا !

— ایسترم بن ... هم هپسنی !
— فكرت چیلدیردیمی ؟ هایدی ،
كیده‌لیم .

— كیتمم ، ایسترم ...

آبلا دوشوندی وَ دیدی :

— بنی دیکله فکرت ایچه :
باغیرمقله ، آغلامقله
برشی آلامازسك !
— پکی ،
نه یاپالیم جیجی آبلا ؟

— « هفته صوکنده مکتبدن
اون آفرین کتیریرسه‌ك ،
بابامزه سویلرم‌ده
ایکی اویونجاق سکا بن

آلدیریرم ؛ باشقا تورلو
برشی آلامازسك ! .. آرتیق
کل کیده‌لیم ! .. »
فکرت صوصدی ،
صوکرا دوشوندی آزیجق ؛

نهایت یوله قویولدی ،
لکن قلبی مسرور ایدی :
چونکه کندی کندیسنه
« البت چالیشیرم » دیدی .

فکرت مکتبده چالیشدی ،
چالیشدی اوچ چوجوق قادار ؛
اون آفرینی کتیردی .
— آل آبلاجیم .

— « اویونجاقلر

شیمدی کلیر ایشته فکرت . »
دیدی آبلا . همان بابا
یاقالاندی ، آکلاتیلدی
فکرتجکك دردی اوکا .

بابا برشی سویله‌مدی ؛
لکن قوجا آفرینلر
الندن هیچ دوشمیوردی .
بابالر سوزی آز سویلر ،

چوق ایش کورورلر : او اقشام
فکرته بر شمندوفر ،
بر بیسیقلت ، برده قامچی
کلدی . — « داها داها نه‌لر

آلاجغم بن اوغلومه ! »
دیدی بابا . آبلابیله
قوجا بر ببك قازاندی
فکر تجکلك همتیله .

شونی ایی بیلیکمز که
عقللی اولان چوجوقلر
ایسته‌مکله دکیل ، آنجاق
چالیشمقله قازانیرلر .

دکیل آننه ، بابا ، حتی
بزه جانی ویره‌ن یزدان
ایسته‌مکله دکیل ، آنجاق
چالیشمقله ایده‌ر احسان .

توزدن دوماندن فرمان اوقونمایور !

تیلکینك بری آرقاداشلرینه
دیدی که بر کون : « قارشیکی تپه‌نك

روزکار آلمایان کونشلی یارینه
بر باغ یاپیلمش ، هپ کیده‌لم کلك .

اوزوملری وار : ییلدیز قادار پارلاق ،
هردانه فندق هر صالقیم صراخی ؛
هوا بولانیق ، آی‌ده چیقمایه‌جق ؛
خیرسزلق ایچون کیجه‌مز پك ایی . »

دیدیلر : « اعلی ، کیده‌لیم فقط
زاغارلر یوقمی ؟ بو ایش براز سقط . »
— اونلره قارشی فرمانم وار بنم ،
سز هیچ قورقمایك ، بویوروکز کیده‌لیم .

هپ یوللاندیلر ، براز زمان صوکرا
باغه واردیلر ؛ برده باقدیلر که
باغ پك درینده ... ایتمك قولای اما ،
چیقمق براز کوچ ؛ لکن قوجا تیلکی

« فرمانم واردر ، چوجوق اولمایه‌لیم ! »
تأميناتنی ینه تکرار ایتدی .
آی براز چیقوب ، اوزوم صالقیم صالقیم
کورونمسینمی !.. آرتیق قورقو بیتدی .

دالدیلر باغه ، باشلادی ضیافت ؛
امان نه‌قادار برکتلی نعمت .

*
* *

باغجی اوداده بر خیشیلتی دویدی ،
همان کوزینی بر دلیکه قویدی ،
برده نه‌کورسون : تیلکی قویروقلری
یلپازه کبی آشاغی یوقاری ،
صاللانیورلر باغك ایچنده !...
یاتاقدن قالقدی ، یاواشجه‌جق ایندی :
« بن زاغارلره بر یول ویره‌یم‌ده
قوجا تیلکیلر ، کوروروسکز شیمدی
قولایمی بو ایش ! » دیه‌رکه قالمادی ،
فیرلادی باغه سکز قادار زاغار ...
باغجی توفکی النه آلمادی ،
چوبوغنی یاقدی ... ییلدیرملر قادار
قورقونج سسلرله قوپدی بر قیامت !
تیلکیلر کچدی هپ بربرلرینه ...
امان یاربی بونه مدهش آفت !
— چیقار فرمانی ! هرصالقیم یرینه

بر جان کیده‌جك .. هانی‌یا فرمانك؟
— اونی سن آرتیق کندی قفا کدن صور !
— چیقار فرمانی ، یاخود چیقار جانك !
— توزدن ، دوماندن فرمان اوقونمایور !

بیك اویونی

« ۱۰ یاشنده نزاهت مسافرلری ۸ یاشنده مدیحه ایله ۷ یاشنده نوینی‌آللرندن طوتارق اوداسنه کتیریر. اورتایرده‌کی بویوجك ماصانك اطرافته کلیرلر . ماصاده بیکلر ، بر دیکیش طاقیمی، مینی‌مینی دیکیش‌ما کیناسی، برچوق قوماش‌پارچالری، اطرافنده اوچ صاندالیه. چوجوقلر اوطورورلر . »

نزاهت — کلیك بیك اوینایالیم چوجوقلر .
نوین — امان بورده نه‌قادار چوق بیك وار !
نزاهت — چوقمی ؟ نرده؟ بیك طوپی اوچ دانه .
مدیحه — آلویرمزمی ؟ هربیکه بر آننه.
نزاهت — هر آننه‌یه بر بیك‌دی، اولسه‌یدی
هر آننه‌یه اوچ بیك ...

مدیحه — یوق بر دادی
بولمالیدی اوچ ببکه او زمان.
نوین — بن هم دادی هم آنه‌یم...
نزاهت — بر انسان
هم آنه هم دادی اولماز!
نوین — جانم بن
یالانجقدن اولاجغم...
مدیحه — ایسترسه‌ك
اویله اول سن ؛ بز یالکیز آنه‌یز.
نزاهت — لاقیردیله ایش یاپیلماز ، کلیکز
چالیشمغه باشلایه‌لیم ؛ نوین سن
هانکیسنی ایستیورسك؟
نوین — یوق ، بندن
صورماییکز ، سز ویریکز.
نزاهت — شو نوین
نه‌ده اوصلو یاوروجقدر ، آفرین .
باقیك شیمدی: اوچ ببکدن کوچوکی
نوینکدر ؛ مدیحه‌نك بویوکی.
مدیحه — یوق آبلا، یوق اورتانجاسی بنمدر:
بن اورتانجا دکیلمی‌یم ؟

نزاهت ــ سن ده بر

ملك كيبى قيزجغزسك ؛ پك اعلا ،

اويله اولسون ، هايدى نوين سن باشلا .

نوين ــ نه ياپايم ؟

نزاهت ــ كچير اوكجه ايپلكى

ايكنه كه سن .

«نزاهت، مديحه ايكنه لرينه ايپلكلرى كچيريرلر.»

نوين ــ « ايپلكى ايكنه سنه كچيرمك ايچون برچوق اوغراشدقدن صوكرا »

نه ده كوچوك دليكى !

مديحه ــ وير ياوروم ، وير . « نوينك ايكنه سنى آلير، ايپلكى كچيرير»

ايشته كچدى ؛ نا ، تمام .

نوين ــ بن كوچوكم قولاى يجه جق ياپامام.

نزاهت ــ نه اولور ؟ بز سكا ياردیم ايده رز.

نوين ــ ايتمزسه كز ديكه مم كه...

نزاهت ــ شيمدى بز

قوماشلرى آييراليم ... نه قادار

بربرينه كيرمش امان، پارچالر

« قوماش پارچالرنى آييردقدن صوكرا »

آل‌سن نوین ، شو قیرمزی ایپکلی
یك کوزه‌لدر ؛ لکن ایی بیچملی .
نوین — بن یاپامام ، سن بیچ اونی نزاهت .
نزاهت — بن بیچرم...
مدیحه — آبلاجغم ، سن البت.
بنمکینی‌ده بیچرسك ؛
نزاهت — بیچرم،
سن اوزولمه ؛ لکن جیجی قاردشم ،
هانکیسنی ایستیورسك ؟
مدیحه — قومانشلو
اویله چوق که!
نزاهت — آننه‌جکم هپ طوپلار
پارچالری بکا ویریر ؛ شو یشیل
یوکلی ناصیل ؟
مدیحه — سن بیلیرسك.
نوین — او دکیل،
صاری کوزه‌ل.
نزاهت — نوینجکك حقی وار،
آل صاری‌یی سن مدیحه ؛ چوجوقلر ،
شیمدی بکا بر قوماش سز بکنسنیك.

مدیحه ـــ شو پنبه‌یی کورور کورمز بن دمین
نزاهتك بیکنه یاقیشیر.
دیمش ایدم؛ اك کوزه‌له لایقدر
اك کوزه‌لی قوماشلرك ...
نزاهت ـــ خایر ، سن
پنبه‌یی چوق بکندکسه کوکلمدن
ویریبورم سکا ایشته آل، باشلا.
مدیحه ـــ خایر آلمام : او سنکدر.
نوین ـ یوق آبلا ،
شیمدی سنك اولدی پنبه...
مدیحه ـــ قارشما
سن اورادن!
نوین ـــ قارشمایم بن اما
بویوك سوزی دیکلملی دیین سن
دکیلمیسك؟
مدیحه ـــ شمدی آرتیق نویندن
آبلالری درس آلاجق اویله‌می؟
نزاهت ـــ او ناصیل سوز مدیحه‌جق؟ سن أمی
هیچ بر داها بویله یاپما : کوچوكك
دوغرو سوزی دنیاده اك بویوكك

سوزی کبی دیکلنملی .

مدیحه ـــ نزاهت ،

پك حقلیسك خطا ایتدم بن ، عفو ایت.

نزاهت ـــ عفو ایده‌رم حتی تقدیر ایده‌رم،

سن اوزولمه بنم ملك قاردشم.

نوین ـــ سزه برشی سویله‌یمی ؟

مدیحه ـــ سویله.

نوین ـــ بن

دیپورم که اثوابلری اوکجه‌دن

بیچمه‌یه‌لیم ، آستارلری بیچه‌لیم.

نزاهت ـــ باق مدیحه، ناصیل حقم وار بنم؛

نوین ناصیل دوغرو بر سوز سویله‌دی:

بوراجقده عجله‌یله بز شیمدی

قوماشلری طوتار ، کسر بیچرسه‌ك

اثوابلر پك چیرکین اولور ؛ بوملك

پك کوزه‌ل درس ویردی بزه ...

(قالقوب نوینی اوپر)

نوین ـــ یوق ، آبلا :

درس ویرمدم ، رجا ایتدم ...

مدیحه ـــ بن اصلا

نوینجکدن بکله‌مزدم...

نزاهت ـــ بویله‌در:

بعضاً کوچوك اك بویوکه درس ویرر.

آستارلری ، فیستولری هایدی بز ،

کوزه‌ل ، کوزه‌ل یاپالیم ؛ سز دیکیکز ،

بن بیچرم. صوکرا کیده‌ر دادیمه

اثوابلری دیکدیررز ؛ یاردیمه

لزوم وارسه بزده یاردیم ایده‌رز.

اثوابلر نه کوزه‌ل اولور باقیك سز.

بنم دادیم نه‌اوستادر !

مدیحه ـــ شبهه یوق،

نه‌بیکلر دیکدی سکا ...

نزاهت ـ نوین ، چوق

عقللیسك ؛

نوین ـــ خایر آبلا ، بن کوچوك

بر چوجوغم ...

نزاهت ـــ فقط عقللی پك بویوك!

کل اوپه‌یم کوزلریکی یاوروجق ،

امان نوین نه‌سویملی بر چوجوق ،

نه‌جن کبی بر ملکدر !

(نزاهت نوینی اوپر)

نوین — خایر سن

بر ملکسك ؛ بن نوینم...

نزاهت — ملکدن

داها کوزەل بر یاوروسك سن نوین ،

هپ ملکلر دییور سکا آفرین !

« نزاهت آستارلری بیچمکه باشلار ؛ بزر ، بررمدیحه یه ویرر. مدیحه بونلری کوچوك دیکیش ما کیناسنه یرلشدیرر. نوین ما کینانی چویرر. آستارلری هیچ سس چیقارمادن دیکرلر. نزاهت بونلری طوپلار ؛ هپ بردن آیاغه قالقارلر. »

نزاهت — جیجی نوین ، کوزل نوین هایدی کل ،

عقل ویردك ، شیمدی‌ده ویر بزه ال !

« نوین نزاهت ایله مدیحه‌نك اللرینی طوتارق اوکلرینه دوشر ؛ قوشه قوشه کیده‌رلر . »

— قورشون قلمی —

قورشون قلمی نه کوزەل شیدر ،

اونك قدرینی قوللانان بیلیر :

هر آله اویار ، هر ایشه یارار ؛

صانکه عقلی وار صانکه جانی وار !

چوجوقلر ایچون قورشون قلمی
آرقاداشدر ، أله کلدیمی
یالکیزلق کیدەر ، اکلنجە باشلار :
بیاض کاغدە شنملر قادار
کوزەل وپارلاق سیاە انجیلر
دوکەرك یازار ؛ سطرلر کولەر
چالیشقانلرك هر کون یوزینە .
قورشون قلمی چوجوق کوزینە
بر جهان آچار جنتدن کوزەل :
بیلملیدر کە اونی طوتان أل
فن قوشلرینی طوتمش دیمکدر .
قورشون قلمی صیل سوینیر ،
اوینار ، چیرپینیر ایشلدیلنجە !
قوقوسی کوزەل قابوغی اینجە
بر کل دالیدر بلبلی چوجوق ،
کوچوك أللردە اوچان یاووجق .

دیکیش ماکیناسی

— فرفر دونیور کوزەلم ماکینا ،
بن دوندرەیم ، ویر اننە بکا .

— اولماز یاوروم .
— اولماز ، اولماز ،
هرشی اولماز ، ینه بن یاراماز !
بن اویناركن دویدم سسنی ،
قوشدم كلدم ، دوندرمه‌سنی
اوكرنمشدم بر داها كوستر ...
— كل ویر الكی ... هایدی برابر .
— اوح اننه‌جكم ! .....
فرفر دونیور ،
چرخندن اونك آچیلوب سونیور
كویا كونشك آتش یاناغی ،
هر ایكنه‌سی بر شیطان اییاغی .
شیطاندر اوت ، كوچوجك شیطان ،
آتش بوجكی ، مینی مینی آفاجان .
ییلدیز طاشیور صانكه باشنده ،
بر قیز كبیدر ، التی یاشنده .
اوینار ، دوراماز ، سویله‌ر ، باغیرر :
غری غری ، غرغر ... غرغرغرغر !
غری‌غری ، غرغر ... دونیور ماقارا ،
یورویور ایپلك ... نه قادار فقرا

چینیر بویله ، حرمتلر اوکا ،
فن یاوروسیدر قوجامان ماکینا !
باقیکز دیکیشه ، نه‌قادارده کوزه‌ل :
کویا اریمش اینجی دیزر أل .
اطلس سوزولوب‌سوزولوب آچیلیر ،
ییلدیز ییلدیز کللر صاچیلیر .
غری‌غری... غر... غر . آرتیق دوردی
کوچوجك شیطان نینه‌سنه صوردی :
— کیمی دیکدی سنك دیکیشکی؟ سویله!
— سن دیکدك .
— أوت دیکدم ألیمله .
سن طوتدك ألیمدن اما ایکنه
اوکرنمدی‌یا ، آفرین آننه !

قوزو

مینی ، مینی قوزوجق ، یاوروم سن ،
آننه‌کدن
قاچارق کلدك یك ایرکن ،
اویناق ، شن .

« مه ، مه ! » دییه‌رك سن كلدك ،
تین ، تین تین ؛
دورمام ، قوشارم بن الكن ،
اوردن این !
كل ، كل قارا كوز ... وای تنبل ،
كل ، كل ، كل !
كلدك قوشارق تل ، تل ، تل ....
ویردم أل ،
آلدك ، اوپدك .... چوق شیطان
برحیوان ،
یوق : برقوشسك پك پران ،
شن ، خندان .
قوشدق ، قوشدق ... یر ، یر ، یر،
هپ ترلر
دوكدم ، قارا كوز نازكلر
بكلرلر .
یاوروم قوزوجق ، دور ، بكله !
برحمله
ایتدك نیه برتین تینله ....
باق ، دیكله:

یورغون دوشدك آرتیق سن ،
كل ، دیكلن ....
كلدك ، دوردك ؛ كوكلمدن ،
اوپدم بن !

كوچوك مزاری زیارت

كوچوك مزار ، كوچوجك طاش ،
یوره‌جكم سزه یولداش ....
قوینكی آچ كوچوك مزار ،
بن كیره‌یم ؛ قاردشجكم
قوینكده‌در .
بوینكی وېر ، بن اوپه‌یم
كوچوجك طاش ؛ صیرمه صاچلر
بوینكده‌در .
طوپراق قاردشسزمی قالدك ،
ابلامی سن نیچین آلدك ؟

كوچوك مزار ، طونبول طونبول
دوروپورسك ؛ سن بكا بول

طونبول أللی قاردشمی ....
بنی کلسین‌ده اوقشاسین
ایپك آبلام؛
ناصل آلدك سن أشمی ؟
براق بنمله یاشاسین
ملك آبلام .
قارا طوپراق نه خائنسك ،
آچیل ، آبلام بکا کلسین !

کوچوجك طاش ، بنی دیکله :
کیجه‌لری بن انه‌مله
یاتیورم ؛ لکن آنه‌م
نم کوچوك آبلام دکیل ،
یاوروم آبلام ...
کوچوجك طاش ، سن بونی بیل :
آنه‌می بیك ییل‌ده سوسه‌م
بن اونوتمام
کوچوك آبلامك یوزینی ،
ییلدیز باقیشلی کوزینی !

کوچوك مزار ، هر کیجه بز
قویون قویونه ایکیمز ،
کوچك آبلامله یاتار کن
جنتدن برملك اوچار ،
بزه کلیر ،
بزی آننهم قادار سوهن
ملك ، قانادینی آچار ،
کوزنده بر
چوجوق قادار کوزل رؤیا ،
ماصاللر سویله‌ردی کویا ....

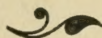
کوچوجك طاش ، کوچوك مزار ،
قوینکزده سزك کیم وار ؟
قاردشممی ؟ ایشته کلدم ،
قوینکزی آچك بکا ؛
چوق یاراشیر
کوچك تابوتجغم بنم ،
قاردشمك طوپراغنه !

بر یر واردر

آبلامك قوینده ، طلق ،
وير يريمى قارا طوپراق !

كوچوك مزار ، ايكليورسك
صانكه دريندن دريندن ؛
كوچوجوك طاش ، ديكليورسك
صانكه بنى قرأن اوقوركن .
فاتحه‌مى اكلادكمى ؟
يوز كده كوليور كللر ،
كوچوجك طاش ، فاتحه‌مى
آبلامك روحنه كوندەر !

شعردمتی

ایکنجی کتاب

اورتا تدریسات مکتبلرینه مخصوص

(طبع اولونیور)